

VAGGERYDS
KOMMUN

Miljöredovisning 2011

Innehållsförteckning

Inledning och sammanfattning	5
1. Begränsad klimatpåverkan	11
1.1 Barn- och utbildningsnämnden	11
1.2 Elverket	12
1.3 Kommunstyrelsen.....	12
1.4 Kultur- och fritidsnämnden	15
1.5 Miljö- och byggnämnden	16
1.6 Näringslivsrådet.....	17
1.7 Socialnämnden.....	17
1.8 Tekniska utskottet	19
1.9 VEAB	21
1.10 VSBo	21
1.11 Miljönyckeltal	22
1.12 Sammanfattning	31
2. Frisk luft.....	32
2.1 Kommunstyrelsen.....	32
2.2 Miljö- och byggnämnden	32
2.3 Tekniska utskottet	33
2.4 Miljönyckeltal	34
2.5 Sammanfattning	34
3. Bara naturlig försurning	35
3.1 Miljö- och byggnämnden	35
3.2 Miljönyckeltal	35
3.3 Sammanfattning	36
4. Gifrfri miljö.....	37
4.1 Kommunstyrelsen.....	37
4.2 Kultur- och fritidsnämnden	37
4.3 Miljö- och byggnämnden	38
4.4 Näringslivsrådet.....	38
4.5 Socialnämnden.....	39
4.6 Tekniska utskottet	39
4.7 Miljönyckeltal	40
4.8 Sammanfattning	42
5. Skyddande ozonskikt.....	43
5.1 Kommunstyrelsen.....	43
5.2 Kultur- och fritidsförvaltningen.....	43
5.3 Miljö- och byggnämnden	43
5.4 Tekniska utskottet	44
5.5 VSBO.....	44
5.6 Miljönyckeltal	44
5.7 Sammanfattning	45
6. Säker strålmiljö	46
6.1 Barn- och utbildningsnämnden	46
6.2 Kultur- och fritidsnämnden	46
6.3 Miljö- och byggnämnden	46
6.4 Tekniska utskottet	46
6.5 VSBO.....	46
6.6 Sammanfattning	47
7. Ingen övergödning	48
7.1 Kultur- och fritidsförvaltningen.....	48
7.2 Miljö- och byggnämnden	48
7.3 Tekniska utskottet	49
7.4 Miljönyckeltal	49
7.5 Sammanfattning	52
8. Levande sjöar och vattendrag.....	53
8.1 Kommunstyrelsen.....	53

8.2 Miljö- och byggnämnden	54
8.3 Tekniska utskottet	54
8.4 Sammanfattning	55
9. Grundvatten av god kvalitet	56
9.1 Kommunstyrelsen.....	56
9.2 Miljö- och byggnämnden	56
9.3 Tekniska utskottet	57
9.4 Sammanfattning	57
11. Myllrande våtmarker.....	58
11.1 Miljö- och byggnämnden	58
11.2 Tekniska utskottet	58
11.3 Sammanfattning	58
12. Levande skogar	59
12.1 Miljö- och byggnämnden	59
12.2 Tekniska utskottet	59
12.3 Miljönyckeltal	59
12.4 Sammanfattning	60
13. Ett rikt odlingslandskap.....	61
13.1 Barn- och utbildningsnämnden	61
13.2 Socialnämnden.....	61
13.3 Tekniska utskottet	61
13.4 Miljönyckeltal	62
13.5 Sammanfattning	62
15. God bebyggd miljö	63
15.1 Kommunstyrelsen.....	63
15.2 Miljö- och byggnämnden	64
15.3 Socialnämnden.....	65
15.4 Tekniska utskottet	65
15.5 VEAB	65
15.6 VSBO	66
15.7 Miljönyckeltal	66
15.8 Sammanfattning	67
16. Ett rikt växt- och djurliv.....	69
16.1 Miljö- och byggnämnden	69
16.2 Sammanfattning	69
17. Miljöanpassad livsstil.....	70
17.1 Barn- och utbildningsnämnden	70
17.2 Kommunstyrelsen.....	71
17.3 Kultur- och fritidsförvaltningen.....	72
17.4 Miljö- och byggnämnden	72
17.5 Tekniska utskottet	73
17.6 Miljönyckeltal	73
17.7 Sammanfattning	73

Förord

Vår miljöredovisning är en del av den process där vår strävan alltid skall vara ständig förbättring.

I miljöredovisningen 2011 redovisas det arbete som skett i styrelser och nämnder och man kan konstatera att det finns bredd och mångfald. Särskilt två områden kan vi vara stolta över. Det är andelen ekologiska livsmedel och antalet Grön Flagg-certifierade förskolor och skolor. I båda fallen ligger vi långt fram även nationellt och nu gäller det att fortsätta satsningen. Vi bedriver också en omfattande kalkningsverksamhet som har pågått under många år och som fungerar väl, försurningsproblemen kvarstår dock varför vi inte kan vara nöjda.

Miljöredovisningen 2011 skall som sagt ses som en del av vårt fortsatta arbete och vi måste alla ta till oss både starka och svaga sidor i vår verksamhet. För att nå resultat måste miljö och långsiktig hållbarhet vara en integrerad del i allt vi gör.

Målet är att Vaggeryds kommun skall vara ett föredöme och att vi arbetar proaktivt och visar vägen med de goda exemplen.

Berry Lilja
Kommunstyrelsens ordförande

Inledning och sammanfattning

Miljöredovisning 2011 beskriver årets miljöarbete i nämnder och kommunala bolag. I många fall ges också en beskrivning av det löpande arbetet. Utgångspunkten är mål/åtgärder i miljöprogrammet men även övrigt miljöarbete som genomförts finns redovisat. Nämndernas och bolagens arbete redovisas var för sig indelat efter miljö kvalitetsmålen.

Miljöprogrammet reviderades och antogs av kommunstyrelsen 2007-11-21.
Grunddokumentet antogs av kommunfullmäktige 2003-10-27.

Både miljöprogrammet och åtgärdsprogrammen har sin utgångspunkt i de 16 nationella miljö kvalitetsmål som riksdagen antagit. Utöver det har Vaggeryds kommun lagt till ett 17:e målområde "Miljöanpassad livsstil". Numreringen av målområdena följer den nationella indelningen och det får till följd att nr 10. Hav i balans samt levande kust och skärgård, samt nr 14. Storslagen fjällmiljö saknas eftersom de inte är aktuella för kommunen och inte ingår i Vaggeryds kommuns miljöprogram.

Alla åtgärder i miljöprogrammet finns inte redovisade. Skälen är flera. Framförallt beror det på att åtgärden är genomförd, att formuleringen är otydlig och det därmed är svårt att förstå vad som avses eller att åtgärden inte längre upplevs aktuell.

Insamling av uppgifterna

I januari 2012 har ett formulär med åtgärder från miljöprogram och åtgärdsprogram skickats till nämnder, kommunala bolagsstyrelser samt Näringslivsrådet. Uppgiften var redovisa 2011 års miljöarbete. Det övriga miljöarbetet, som genomförts och som inte har sitt ursprung i olika styrande dokument, har man också uppmanats att redovisa. Alla nämnder och kommunala bolag samt Näringslivsrådet har besvarat förfrågan.

Redovisningarna som inkommit från förvaltningar och bolag har sorterats efter miljö kvalitetsmålen. Merparten av det som redovisats ingår i den gemensamma miljöredovisningen men ett urval har skett och också viss komplettering och bearbetning. Varje förvaltning och bolag har getts möjlighet att kommentera förslaget inför den politiska behandlingen av miljöredovisningen.

Nyhet i 2011 års redovisning

En nyhet för året är att redovisningen tydligt beskriver miljöarbetet i nämnder och bolag, med utgångspunkt i miljö kvalitetsmål och miljöåtgärder. Det ger en tydlig nulägesbild av respektive verksamhet. Detta ger en ökad möjlighet att följa miljöarbetet och ökar också förutsättningar för en förbättrad styrning.

Genomförda åtgärder 2011

Det är alltid svårt att analysera och dra slutsatser om miljösituationen. Helst bör man se på det faktiska miljö tillståndet och i en enskild kommun kan det vara svårt att ha den kunskapen. Det som finns att tillgå är regionala och nationella uppföljningar av miljö kvalitetsmålen. Vid en sådan uppföljning 2012 konstateras att det endast är två miljö kvalitetsmål som ser ut att kunna nås till 2020 och det är Skyddande ozonskikt och Säker strålmiljö. För mer information om den nationella och regionala miljösituationen se www.miljomal.nu. Det område som vi på regional och lokal nivå har god kunskap om är försurningssituationen.

På lokal nivå är det enklast att beskriva verksamhetsområden där miljöåtgärder genomförs. 2011 genomfördes bland annat följande:

Barn- och utbildningsförvaltningen: Kreativt återanvändningscenter startade och arbetet med Grön Flagg fortsatte.

Kommunledningskontoret: Arbetet med energi- och klimatstrategin, statistiksammanställning av fordon och körsträcka, beviljats energieffektiviseringsstöd av Energimyndigheten, miljöinformation till allmänheten vid seminarier och Skillingaryds marknad. Fastighetsenheten ersätter direktverkande el och olja med fjärrvärme samt att lågenergilampor har börjat användas tack vare ny upphandling som blev klar 2011.

Kultur- och fritidsförvaltningen: Movalla ishall har fått ny belysning vilket förväntas sänka förbrukningen med 30 %.

Miljö- och byggförvaltningen: 2011 startade inventering av enskilda avlopp i Härån och Hokaåns dalgångar och arbetet med inventering och beslut fortsätter. Luftsamverkanssamarbetet är inlett genom att en arbetsgrupp i länet är tillsatt och förvaltningen bidrar med miljöinformation till allmänheten via Vaggeryds kommun informerar.

Tekniska kontoret: LONA-projektet på friluftsgårdsområdet i Vaggeryd startade, gc-vägar byggs och reningsverket driver vidare sitt arbete med att minska kemikalieanvändning och att effektivisera processen.

VEAB: Beslut om fjärrvärmeutbyggnad till Strömslunds snickerifabrik i Skillingaryd och därmed ges möjlighet för fler kunder längs vägen att koppla på. Kulverten till Expertlagret byggdes och även ytterligare kunder kopplades till fjärrvärmenätet, totalt 16 st nya kunder.

VSBo: Fönsterbyten i två av tre fastigheter i kvarteret Rönnbäret och tilläggsisolering av vindbjälkslag i fastigheten Mercurius 5.

Verksamheter som särskilt bör omnämnas för sina mångåriga miljöåtgärder är:

- Fjärrvärmeverksamheten
- Grön Flagg-certifieringen
- Kostenhetens arbete med ekologiska livsmedel
- Kalkningsverksamheten
- Reningsverket
- Återvinningscentralen

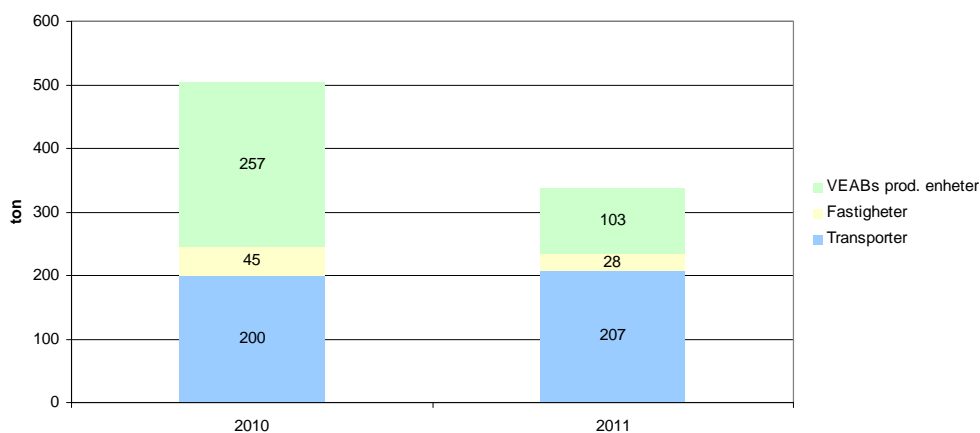
Miljönyckeltal – ett urval

Fossila koldioxidutsläpp – miljö kvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan

Utsläppen av fossilt koldioxid är 33 % lägre 2011 jämfört med 2010. Detta beror framförallt på att det varit varmare och att VEAB därmed inte behövt använda så mycket olja i fjärrvärmeverken. Andelen olja i fjärrvärmeproduktionen är generellt mycket låg, cirka 0,5 %. För mer information se diagram nedan.

Oljeanvändningen i fastigheterna har minskat och transportererna ligger relativt oförändrat. Av 68 personbilsregistrerade fordon och lätta lastbilar var endast 6 drivna med alternativa drivmedel 2011 (etanol.) Målet är att ha tre elbilar 2014. Av de 68 fordonen var 15 miljöbilar.

Fossila koldioxidutsläpp

Figur. Fossila koldioxidutsläpp från VEABs värmeverk, kommunkoncernens lokaluppvärmning och transporter. Källa: Förvaltningar och kommunala bolag

Fordon med alternativa drivmedel – miljö kvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan
2010 fanns det 9 st etanolbilar i drift och 2011 hade siffran sjunkit till 6 st.

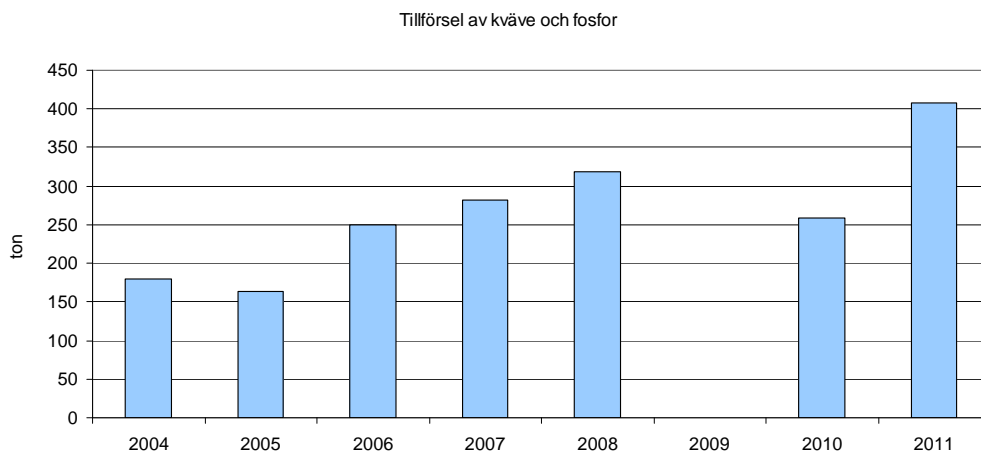
Andelen fossil energi som användes 2010 var 88,4 % och 2011 85,7 % (summering av personbilsregistrerade fordon och lätta lastbilar). Sveriges målsättning är att ha en fossilbränslefri fordonsflotta 2030.

	2010	2011
Antal fordon med alternativa drivmedel (etanol)	9	6
Andel fossil energi (%)	88,4	85,7

Källa: Miljöfordonsdiagnosen samt förvaltningar och kommunala bolag

Nettotillförsel av kväve och fosfor till vattendragen – miljö kvalitetsmålet Ingen övergödning

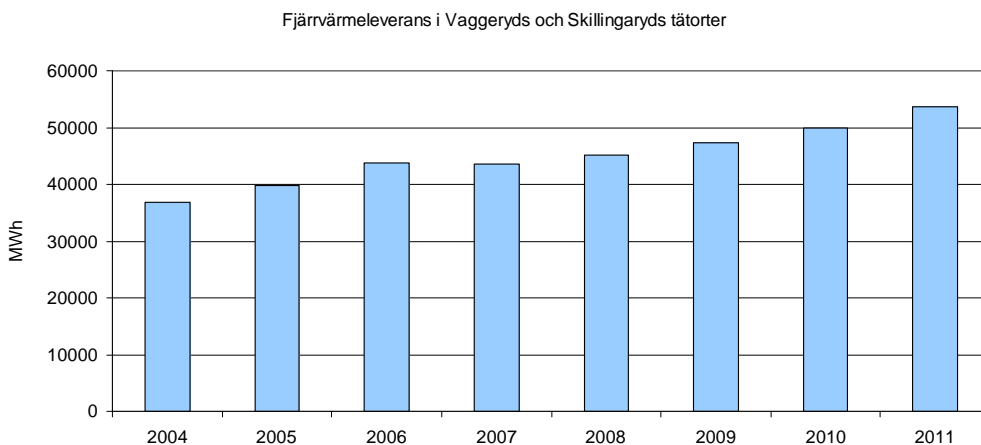
Marken och andra utsläpp i Vaggeryds kommun har tillfört vattendragen 13 ton fosfor och 395 ton kväve under 2011, sammanlagt 408 ton. Från avloppsreningsverken kommer 0,43 ton fosfor och 15,6 ton kväve. Jord- och skogsmark samt enskilda avlopp är andra källor. Nedfall via luften läcker via marken ut till vattendragen. Biltrafiken är en av de stora källorna av kväve till luften.

Figur. Nettotillförsel av kväve och fosfor till vattendragen. Mängden är starkt kopplad till om det varit mycket nederbörd. I uppgiften ingår urlakning från omgivande mark och utsläpp från avloppsreningsverken.

Fjärrvärmeleverans i Vaggeryds och Skillingaryds tätorter – miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö

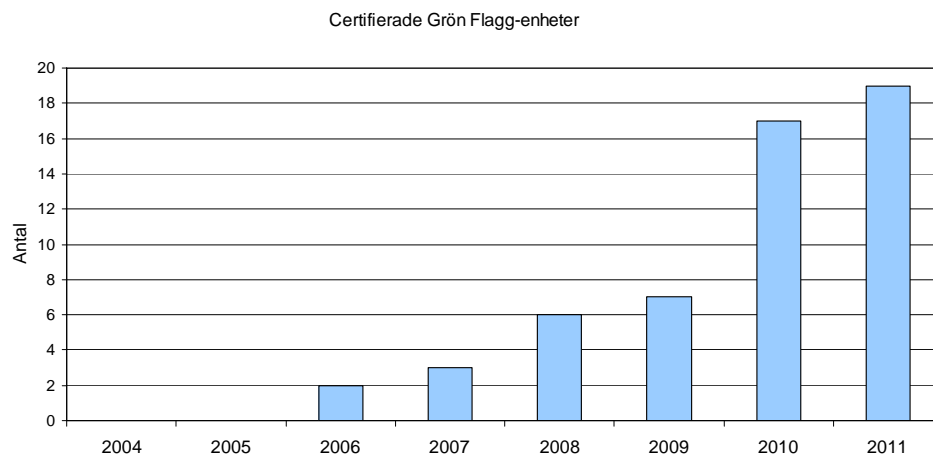
Under året har VEAB anslutit 16 nya fjärrvärmekunder varav 10 villakunder. Totalt finns nästan 600 fjärrvärmekunder.

Figur. Total fjärrvärmeleverans i Vaggeryds och Skillingaryds tätorter. Källa: VEAB

Certifierade Grön Flaggenheter i kommunen – miljömålet Miljöanpassad livsstil

Samtliga enheter inom Fågelforsområdet har erhållit Grön Flaggenheter. Inom område Norr finns också många certifierade enheter. Det är främst skolorna på Hjortsjöskolan som saknar certifiering. Vid jämförelse med kommuner i länet så ligger Vaggeryds kommun på en andra plats med 19 enheter, varav 17 st är kommunala. Jönköping ligger på första plats med 28 certifierade enheter. (I siffrorna ingår familjedaghem och fristående verksamheter.)

Figur. Certifierade Grön Flagg-enheter i Vaggeryds kommun. Totalt 19 st är certifierade varav 17 st är kommunala enheter. Källa: Håll Sverige Rent

Mer information om resultat och diagram samt sammanfattning finns i varje miljömålskapitel.

Fortsatt satsning i kommunen på ekologisk hållbarhet

Kommunledningen och respektive nämnds- och bolagsledning har ansvar för miljöarbetet och att hänsyn tas. Eldsjälarna är också viktiga för att driva på i verksamheterna men de måste få stöd och organisationen kan inte låta dem ta allt ansvar. Ledningen och linjeorganisation är de som har miljöansvaret och sedan måste alla delta!

Flera verksamhetsområden jobbar aktivt med miljöfrågorna, men alla har inte kommit lika långt. Att stötta och inspirera varandra över de organisatoriska gränserna måste bli vanligare. Eftersom Vaggeryds kommun är liten och resurserna för miljöarbetet är begränsade behöver miljöarbetet kännetecknas av samverkan över gränserna och där man ger varandra tips och råd. Här måste vi bli bättre!

I kommunens vision för 2020, som nu är på väg till kommunfullmäktige, är det glädjande att se att hållbarhet lyfts fram som ett ledord. Det strategiska miljöarbetet kan dra nytta av visions- och varumärkesarbetet för Vaggeryds kommun som plats, och vice versa.

Vid halvårsskiftet 2012 utser förvaltningar och bolag miljösamordnare. Miljösamordnaren ska vara ett stöd till förvaltningschefer och vd:ar i att driva, genomföra, följa upp och samordna miljöarbetet. Miljösamordnarens roll är också att bidra till samverkan över förvaltnings-/bolagsgränserna och att säkerställa att arbetet blir levande och aktivt.

Energi- och klimatstrategin arbetades fram under 2011 i en dialog med representanter för förvaltningar och bolag. Strategin antogs i maj 2012 och med dess mål, åtgärder samt riktlinjer finns förutsättningar för att kunna genomföra åtgärder och aktiviteter. Nu är det handling som gäller då 53 åtgärder ska genomföras.

Kommunen behöver ett nytt samlat miljöprogram för det strategiska miljöarbetet. Programmet kommer att ta upp alla miljö kvalitetsmålen, även de som nu konkretiserats i energi- och klimatstrategin. Åtgärderna i de regionala åtgärdsprogrammen är också en av utgångspunkterna för det nya miljöprogrammet.

Programmet bör arbetas fram och antas under mandatperioden och inriktningen för organisationen är att arbetet startar 2013.

1. Begränsad klimatpåverkan

Målet är att halterna av växthusgaser i atmosfären stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farligt.

1.1 Barn- och utbildningsnämnden

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

101. Kommunala fordon som införskaffas ska vara miljöbilar enligt miljöbildefinitionen i förordningen (2004:1364).

Barn- och utbildningsförvaltningen äger 4 fordon, en personbil och tre lätta lastbilar. Inget av dessa fordon uppfyller miljöbilsdefinitionen. Utöver detta hyr verksamheterna extra fordon via avtalet med Sixt. Till exempel hyr Hjortsjöskolan terminsvis en personbil. Ibland byter Sixt bil när man servar bilen och därför varierar det vad det är för bil, ibland miljöbil och ibland inte.

Körsträcka för barn- och utbildningsförvaltningen

	2010 (mil)	2011 (mil)	Förändring (mil)
Verksamhetens ägda, leasade och hyrda fordon	5 252	7 703	+2 451
Personalens privata fordon	15 122	13 999	-1 123
Summa	20 374	21 702	+1 328

Den totala körda sträckan med personalens privata bilar och verksamhetens ägda/hyrda var år 2010 20 370 mil och år 2011 21 700 mil, en ökning med 6,5 %. Andelen av detta som är de anställdas privata bilar är hög, cirka 2/3-delar – år 2010 74 % och år 2011 65 %. Den körda sträckan ökade med 6,5 % motsvarande 1 328 mil. Se mer under rubriken Miljönyckeltal.

103. Kommunen ska erbjuda de anställda en utbildning i eco-driving.

Ej genomfört. Utbildning i sparsam körning ingår som en åtgärd i energi- och klimatstrategin och för de som kör mycket i tjänsten ska utbildning erbjudas 2013. Ett första led i att miljöanpassa transporterna blir att genomföra utbildningsåtgärden nr 2 ”Utbilda för att miljöanpassa transporterna” och därefter genomförs åtgärden nr 3 ”Utbilda i sparsam körning”.

105. Vid all upphandling ska kommunen använda bästa miljöanpassade alternativ.

Vid skolskjutsupphandlingen hösten 2011 ställdes följande krav:

- buss 1-8 passagerare, högsta ålder 5 år
- buss 9-35 passagerare, högsta ålder 10 år
- buss >36 passagerare, högsta ålder 10 år
- högsta miljöklass på drivmedel som finns kommersiellt skall användas
- fordon skall vara uppställda i varmgarage eller kopplat till motorvärmare för att reducera utsläpp vid kallstart
- vid tvätt av fordon skall detta ske i anläggningar som har oljeavskiljare och miljöanpassade kemikalier skall användas vid rengöring
- fordonet skall framföras på ett sådant sätt att bränsleförbrukningen hålls på en låg nivå,
- tomgångskörning skall inte förekomma vid skolor och förskolor.

Avtalet började gälla 2012-07-01.

1.2 Elverket

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

101. Kommunala fordon som införskaffas ska vara miljöbilar enligt miljöbildefinitionen i förordningen (2004:1364).

Elverket äger 4 lätta lastbilar och leasar 2 personbilar. Inget av dessa fordon är en miljöbil.

Körsträcka för Elverket

	2010 (mil)	2011 (mil)	Förändring (mil)
Verksamhetens ägda, leasade och hyrda fordon	7 987	8 462	+475
Personalens privata fordon	357	483	+126
Summa	8 344	8 945	+601

Den totala körda sträckan har ökat med 7,2 % mellan 2010 och 2011 motsvarande 601 mil.

102. Vid införskaffandet av kommunala arbetsfordon ska motorn vara anpassad till miljömässigt bästa drivmedel.

Inget köpt under 2011.

103. Kommunen ska erbjuda de anställda en utbildning i eco-driving.

Inget genomfört 2011 men 2009 genomfördes utbildning.

105. Vid all upphandling ska kommunen använda bästa miljöanpassade alternativ.

Genomförs.

1.3 Kommunstyrelsen

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

101. Kommunala fordon som införskaffas ska vara miljöbilar enligt miljöbildefinitionen i förordningen (2004:1364).

Kanslienheten hyr en personbil av Sixt för tjänsteresor. Eftersom det är en hyrbil byter Sixt ibland bilen mot annan personbil. Under året har det varit en miljöbil ibland och ibland inte. Fr o m början av 2012 har serviceenheten tydliggjort för Sixt att det alltid ska vara en miljöbil.

Arbetsmarknadsenheten äger två personbilar och leasar en lätt lastbil. Inget av fordonen är miljöbil.

Körsträcka för kommunledningskontoret

	2010 (mil)	2011 (mil)	Förändring (mil)
Verksamhetens ägda, leasade och hyrda fordon	6 762	6 649	-113
Personalens privata fordon	3 961	5 540	+1 579
Summa	10 723	12 189	+1 466

Den totala körda sträckan har ökat med 13,7 % mellan 2010 och 2011 motsvarande 1 466 mil. Det är framförallt it-enheten och arbetsmarknadsenheten som ökat användningen av privat bil i tjänsten.

Under 2011 har kommunkoncernens fordon kartlagts och en rutin för att uppdatera förteckningarna har införts. Även den årliga körda sträckan per fordon ska rapporteras. Ytterligare kunskaphöjning inför beställningar och köp behövs samt kvalitetssäkring av data.

102. Vid införskaffandet av kommunala arbetsfordon ska motorn vara anpassad till miljömässigt bästa drivmedel.

Alla nya fordon som köps till räddningstjänsten har lägst miljöklass Euro 5.

103. Kommunen ska erbjuda de anställda en utbildning i eco-driving.

Personalen inom kommunledningskontoret och räddningstjänsten har inte gått någon utbildning i eco-driving. Utbildning i sparsam körning ingår som en åtgärd i energi- och klimatstrategin och för de som kör mycket i tjänsten ska utbildning erbjudas 2013. Ett första steg blir att genomföra åtgärden nr 2 "Utbilda för att miljöanpassa transporterna" och därefter genomförs åtgärden nr 3 "Utbilda i sparsam körning".

105. Vid all upphandling ska kommunen använda bästa miljöanpassade alternativ.

Upphandlingsenheten genomför upphandlingar och använder sig av miljöstyrningsrådets miljökrav. Dessa krav är indelade i bas- avancerad- och spjutspetsnivå. Hittills är det basnivån som använts. Enligt beslutet i energi- och klimatstrategin ska numera avancerad nivå användas, åtminstone för de upphandlingar som har koppling till energi och klimat.

I följande upphandlingar som genomförts 2011 har det ställts miljökrav:

- Multifunktionsskrivare där alla antaga maskiner är miljömärkta med Svanen
- Maskindisk, samt tvätt- och rengöringsmedel samt mjukpapper där 95% av produkterna är miljömärkta med typ Svanen
- Glödlampor, lågenergilampor och lysrör, successivt byte till lågenergilampor
- Skolskjutsar
 - högsta miljöklass på drivmedel som finns kommersiellt skall användas
 - fordonen skall stå i varmgarage eller kopplat till motorvärmare för att reducera utsläpp vid kallstart
 - vid tvätt av fordon skall detta ske i anläggningar som har oljeavskiljare och miljöanpassade kemikalier skall användas vid rengöring
 - fordonet skall framföras på ett sådant sätt att bränselbrukningen hålls på en låg nivå
 - tomgångskörning skall inte förekomma vid skolor och förskolor.
 - krav på fordonens ålder

Från och med 2011 görs alla upphandlingar digitalt, det innebär att anbuden inte längre skickas via brev, detta innebär minskad pappersåtgång m m.

106. Kommunen ska upprätta miljöinformation och miljökrav för varje varugrupp. Inköp ska granskas enligt EKU (ekologisk hållbar upphandling).

Beställningssystemet ska utvecklas så att det blir enklare att beställa miljöalternativ. En åtgärd i energi- och klimatstrategin, nr 20 "Utveckla och använda beställningssystemet för upphandlade varor och tjänster", anger detta.

107. Kommunen ska aktivt verka för arbetspendling med kollektivtrafik.

Kanslienheten arbetar aktivt för att kollektivtrafiken ska förbättras t ex genom tätare turer och snabbussar i rusningstid.

109. Kommunen ska på olika sätt informera om att minska bilåkandet.

Våren 2011 genomförde Gröna bilister en elbilsresa från Ystad till Haparanda. Ett 40-tal kommuner besöktes på vägen bland annat Vaggeryds kommun. Ett miljöbilsseminarium för personalen genomfördes och sedan var det dags för provkörning för både personal och allmänheten.

Kommunen informerade brett om sitt miljöarbete i samband med Skillingaryds höstmarknad. Bland annat gång- och cykelvägar och Länstrafiken marknadsfördes.

110. Kommunen ska upprätta en klimatstrategi.

Hösten 2010 startade arbete med en koncerngemensam energi- och klimatstrategi och den antogs av kommunfullmäktige den 28 maj 2012. Syftet med strategin är att höja ambitionsnivån, ta ansvar för frågorna, prioritera energi och klimataspekter i verksamheten och att strategin ska ge ett levande och aktivt energi- och klimatarbete. Med detta som utgångspunkt har varje förvaltning och bolag identifierat åtgärder för att driva energi- och klimatarbetet vidare. De tre miljö kvalitetsmålen Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft och delar av God bebyggd miljö ingår i strategin. Strategin kommer tills vidare att vara ett styrande dokument parallellt med Miljöprogrammet. Omarbetning av miljöprogrammets övriga mål och åtgärder kommer att inledas 2013. Planen är att de regionala åtgärdsprogrammen, energi- och klimatstrategin och miljöprogrammet då arbetas samman till ett gemensamt kommunalt styrande miljödokument.

Strategin innehåller åtta inriktningsmål, tio detaljerade och uppföljningsbara mål samt 53 åtgärder. Genomförandet sker under 2012 och 2013.

Som ett led i arbetet med strategin genomfördes ett miljöseminarium med bland annat meteorolog Pär Holmgren i oktober 2011, dels för personal och politiker, dels för allmänheten på kvällen.

Energimyndigheten utlyste 2010 ett projektstöd för kommuner och landsting för att energieffektivisera den egna verksamheten. Offentlig sektor ska föregå med gott exempel och ligga i framkant när det gäller energiförbrukning. Vaggeryds kommun sökte stödet våren 2011 och beviljades 280 000 kr per år t o m 2014. Stödet kan användas till bland annat energikartläggning, utbildningar och utredningar. Stödet kan inte användas till investeringar eller motsvarande fysiska åtgärder. Två av sex åtgärdsområden valdes att ingå i strategin. Det är nr 4: att upphandla och köpa enligt Miljöstyrningsrådets avancerade kravnivå och nr 5: att energikartläggningar ska genomföras i byggnader samt att åtgärder ska genomföras.

Energi- och klimatstrategin utgör samtidigt strateg för energieffektivisering enligt Energimyndighetens krav. Strategin godkändes i april 2012 av Energimyndigheten och antogs av kommunfullmäktige i maj 2012.

Övriga åtgärder

Översiktsplanen

Många miljöfrågor tas upp i förslaget till översiktsplan, bland annat tar planen upp transportfrågor där Vaggeryds kommun ser stora möjligheter i att klimatanpassa gods- och persontransporterna framöver. En av de viktigaste åtgärderna i kommunens

miljöarbete är att verka för en elektrifiering av sträckorna Värnamo-Jönköping och Vaggeryd-Nässjö. Frågan om en elektrifiering av banan drivs av fyra kommuner (Värnamo, Jönköping, Vaggeryd och Nässjö), Regionförbundet och Länstrafiken i Jönköpings län. Det finns även en utredning om att höja hastigheten på banan. I detta arbete ingår även att banan uppgraderas med fjärrblockering. I översiktsplanen beskriver kommunen även andra åtgärder som kan öka kapaciteten på järnvägen, t ex att bygga bort korsningar med järnvägen vilket är ett sätt att skydda gående, cyklister och bilister mot olyckor med tåg. Det underlättar även för trafiken på banan eftersom man kan hålla högre hastigheter på spåret om det är färre övergångar att ta hänsyn till, vilket i sin tur leder till att järnvägstrafiken blir effektivare.

Olja konverteras till fjärrvärme

- Gästgivaren 5, Hälsan Småland i Skillingaryd, genomfört 2011
- f d Holmbergs rörmöbler påbörjat 2011, genomfört 2012
- Räddningstjänststationen i Skillingaryd påbörjat 2011, genomfört 2012

Olja finns kvar i Elverksförrådet och i lokal i AMEs kvarter samt som reservlast till pelletspannor i Hok och Svenarum. Dessutom finns olja kvar i ett par villor som kommunen äger.

Direktverkande el konverteras till fjärrvärme

- Nyckelpigans förskola. Fjärrvärmeinkoppling är beställd och arbetet är påbörjat och beräknas klart hösten 2012.

En fastighet med direktverkande el återstår och det är en villa i Skillingaryd.

1.4 Kultur- och fritidsnämnden

De aktiviteter som ger störst miljöpåverkan inom kultur- och fritidssektorn är energiförbrukning och transporter. Uppvärmning av lokaler och vatten i simhallarna kräver mycket energi. Idrottsplatsernas elförbrukning är ca 1 GWh/år i lokaler och isytor.

Inom transportområdet har bil använts i tjänsten motsvarande 3 500 mil. Kulturskolan är den verksamhet som använder bilen mest. Verksamhetens strävan att förlägga mer av den individuella undervisningen på hemskolorna i kommunen, har inneburit att antalet körda kilometer med bil totalt sett har minskat - en lärare till hemskolan mot 10 föräldrar som skjutsar till kulturskolan.

Det stora mörkertalet vad gäller transporter finns bland kategorin besökare till alla de olika verksamheter som erbjuds invånarna inom kultur- och fritidsområdet. Det vanliga är att bilen används som transportsätt för att ta sig till och från verksamheten, vilket naturligtvis har en negativ påverkan på miljön.

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

101. Kommunala fordon som införskaffas ska vara miljöbilar.

Inom kultur- och fritidsförvaltningen finns för närvarande inga kommunala fordon. Vid transporter i tjänsten används privata bilar eller den hyrbil kommunledningskontoret har att erbjuda.

Körsträcka med privata bilar i tjänsten var 3 500 mil år 2010 och 3 938 år 2011, en ökning med 12,5 % motsvarande 438 mil.

Körsträcka för kultur- och fritidsförvaltningen

	2010 (mil)	2011 (mil)	Förändring (mil)
Verksamhetens ägda, leasade och hyrda fordon	0	0	0
Personalens privata fordon	3 500	3 938	+438
<i>Summa</i>	<i>3 500</i>	<i>3 938</i>	<i>+438</i>

102. När kommunala arbetsfordon köps ska motorn vara anpassad till miljömässigt bästa drivmedel.

Movalla har köpt en ny gräsklippare med fyrtaktsmotor vilken drivs med bensin.

103. Kommunen ska erbjuda de anställda en utbildning i eco-driving.

Personalen inom förvaltningen har inte genomgått någon utbildning i ekonomisk körning. Sparsam körning ingår som en åtgärd i energi- och klimatstrategin och för de som kör mycket i tjänsten ska utbildning erbjudas 2013. Ett första steg blir att genomföra åtgärden nr 2 "Utbilda för att miljöanpassa transporter", därefter genomförs åtgärden nr 3 "Utbilda i sparsam körning".

105. Vid all upphandling skall kommunen använda bästa möjliga miljöanpassade alternativ.

De inköp som görs till olika verksamheter sker oftast inom ramen för ingångna avtal som kommunens upphandlingsenhet ansvarar för.

Övriga åtgärder

Föreningar med egna lokaler har sökt bidrag hos kommunen och under 2011 har bidrag beviljats till Bondstorps IF och Sjöbogården för luftvärmepumpar och NTO Bäckalyckan för tilläggsisolering av huvudbyggnaden.

Movalla ishall har fått ny belysning 2011 vilket förväntas sänka energiförbrukningen med ca 30 %.

1.5 Miljö- och byggnämnden

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

101. Kommunala fordon som införskaffas ska vara miljöbilar enligt miljöbildefinitionen i förordningen (2004:1364).

Miljö- och byggförvaltningen hyr en dieseldriven miljöbil för personalens tjänsteresor. 2011 ökade den körda sträckan, jämfört med år 2010, med ca 150 mil och uppgick till sammanlagt 984 mil. Körsträckan med personalens privata bilar i tjänsten minskade med 344 mil från 2 236 mil till 1 892. I första hand är det förvaltningens bil som ska användas. Den totala körda sträckan har minskat med 6,4 % motsvarande 196 mil. Se mer under rubriken Miljönyckeltal.

Körsträcka för miljö- och byggförvaltningen

	2010 (mil)	2011 (mil)	Förändring (mil)
Verksamhetens ägda, leasade och hyrda fordon	836	984	+148
Personalens privata fordon	2 236	1 892	-344
<i>Summa</i>	<i>3 072</i>	<i>2 876</i>	<i>-196</i>

103. Kommunen ska erbjuda de anställda en utbildning i eco-driving.

Någon kurs i sparsam körning har inte genomförts på förvaltningen under året. I energi- och klimatstrategin som antogs i maj 2012 ingår en åtgärd att det ska tas fram en kommungemensam rutin för vilka som ska genomgå kurs i sparsam körning. Därefter startar utbildningarna.

107. Kommunen ska aktivt verka för arbetspendling med kollektivtrafik.

Miljö- och byggnämnden hyr en bil för sin personals arbetsresor och möjliggör därmed arbetspendling med kollektivtrafik och samåkning med bil. Inget specifikt genomfört under 2011.

109. Kommunen ska på olika sätt informera om att minska bilåkandet.

Sedan tidigare finns några miljötips på kommunens hemsida. Något ytterligare är inte genomfört under 2011.

Övriga åtgärder

Oljeanvändningen minskar när enskilda oljepannor byts ut mot t ex värmepump eller fjärrvärme. Privatpersoner och företag anmäler till miljö- och byggnämnden att man planerar att börja använda värmepump. Under 2011 har 62 st anmälningar inkommit. 72 anmälningar inkom 2010 och 53 st 2009. Det finns inga uppgifter på hur många av dessa som slutar använda olja.

I höstnumret av hushållstidningen "Vaggeryds kommun informerar" ingick information om ersättning av glödlampor och övergång till energisnåla lampor som LED-lampor.

1.6 Näringslivsrådet

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

105. Vid all upphandling ska kommunen använda bästa miljöanpassade alternativ. Näringslivsrådet har initierat ett kompetensprojekt inom logistik där hållbar utveckling är ett av delmålen.

Övriga åtgärder

Näringslivsrådet driver utveckling av företagens miljöarbete inom ramen för olika projektsatsningar bl.a. miljödiplomering och energianalyser. Informationsmöten har hållits för företagen under året och ett miljönätverk med företagsrepresentanter har startats.

1.7 Socialnämnden

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

101. Kommunala fordon som införskaffas ska vara miljöbilar enligt miljöbildefinitionen i förordningen (2004:1364).

Både vård- och omsorgsförvaltningen och individ- och familjeomsorgsförvaltningen leasar till stor del sina fordon. Leasingperioden är oftast tre år med möjlighet till

förlängning. Att leasa ger en flexibilitet och möjlighet att byta till miljöbilar och energieffektivare fordon vart tredje år.

Fordon

2011	VO fordon totalt	VO varav miljöbilar	IFO fordon totalt	IFO varav miljöbilar
Personbilar, ägda	1	0	0	0
Personbilar, leasade	11	10	2	2
Lätta lastbilar, ägda	0	0	0	0
Lätta lastbilar, leasade	1	0	0	0
<i>Summa</i>	<i>13</i>	<i>10</i>	<i>2</i>	<i>2</i>

77 % av vård- och omsorgsförvaltningen och 100 % av individ- och familjeomsorgsförvaltningens fordon är miljöbilar.

Körsträcka för vård- och omsorgsförvaltningen

	2010 (mil)	2011 (mil)	Förändring (mil)
Verksamhetens ägda och leasade fordon	37 402*	33 270	-4 132
Personalens privata fordon	8 429	6 108	-2 321
<i>Summa</i>	<i>45 831</i>	<i>39 378</i>	<i>-6 453</i>

* Uppgiften innehåller antaganden.

Den totala körda sträckan har minskat med 14,1 % mellan 2010 och 2011 motsvarande 6 453 mil.

Körsträcka för individ- och familjeomsorgsförvaltningen

	2010 (mil)	2011 (mil)	Förändring (mil)
Verksamhetens ägda och leasade fordon	4 400	2 727	-1673
Personalens privata fordon	2 214	2 181	-33
<i>Summa</i>	<i>6 614</i>	<i>4 908</i>	<i>-1 706</i>

Den totala körda sträckan har minskat med 25,8 % mellan 2010 och 2011 motsvarande 1 706 mil.

Personal från gruppboende promenerar tillsammans med brukare till och från aktiviteter så långt det är möjligt. Handläggare cyklar och promenerar till hembesök om avståndet inte är för långt.

103. Kommunen ska erbjuda de anställda en utbildning i eco-driving.

Utbildning i eco-driving har inte genomförts 2011 men är prioriterat framöver. I det dagliga arbetet och vid arbetsplatsmöten påtalas miljövänligare körteknik. Sparsam körning ingår som en åtgärd i energi- och klimatstrategin och för de som kör mycket i tjänsten ska utbildning erbjudas 2013. Ett första steg blir att genomföra åtgärden nr 2 "Utbilda för att miljöanpassa transporterna", därefter genomförs åtgärden nr 3 "Utbilda i sparsam körning".

105. Vid all upphandling ska kommunen använda bästa miljöanpassade alternativ. Miljöstyrningsrådets baskrav gäller vid all upphandling. Någon utvidgning till avancerad nivå har inte gjorts.

- Vid upphandling av kemikalier ställs miljökrav.
- Vid inköp av blöjor och sjukvårdsmaterial finns avtal med landstinget att upphandling ska ske med landstinget. Upphandlingen innehåller miljökrav.
- Kontorsmaterial med bra miljöprestanda köps så långt det är möjligt.
- Vid inköp till boenden köps varor i möjligaste mån från lokala producenter.

1.8 Tekniska utskottet

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

101. Kommunala fordon som införskaffas ska vara miljöbilar enligt miljöbildefinitionen i förordningen (2004:1364).

Inga nya personbilsregistrerade fordon eller lätta lastbilar har skaffats under 2011. Om arbetsfordon se nedan.

Fordon

2011	Fordon totalt	Varav miljöbilar
Personbilar, ägda	1	1
Personbilar, leasade	0	0
Lätta lastbilar, ägda	15	0
Lätta lastbilar, leasade	0	0
Summa	16	1

Körsträcka för tekniska kontoret

	2010 (mil)	2011 (mil)	Förändring (mil)
Verksamhetens ägda och leasade fordon	24 536*	24 536	0*
Personalens privata fordon	6 678	5 972	706
Summa	31 214*	30 508	-733

* Det antas att den körda sträckan för 2010 är samma som för 2011. Körjournaler infördes 2011.

Den totala körda sträckan har minskat med 2,3 % mellan 2010 och 2011 motsvarande 733 mil.

102. Vid införskaffandet av kommunala arbetsfordon ska motorn vara anpassad till miljömässigt bästa drivmedel.

Tekniska kontoret har under 2011 köpt in ett arbetsfordon i miljöklass 2005PM. Miljöklass 2005PM motsvarar fordon som har motor med kompressionständning (dieselmotorer) och uppfyller krav på partikelutsläpp.

En traktor Valtra införskaffades under 2011 med varvtalsreglering (ecospeed). Traktorn följer EU Steg 3a för avgasemissioner.

Två stycken gräsklippare byttes ut mot EU steg 3a-klassade gräsklippare under 2011.

103. Kommunen ska erbjuda de anställda en utbildning i eco-driving.

Kurs i eco-driving genomfördes 2009 för tekniska kontorets personal. Sparsam körning ingår som en åtgärd i energi- och klimatstrategin och för de som kör mycket i tjänsten ska utbildning erbjudas 2013. Ett första steg blir att genomföra åtgärden nr 2 "Utbilda för att miljöanpassa transporterna", därefter genomförs åtgärden nr 3 "Utbilda i sparsam körning".

105. Vid all upphandling ska kommunen använda bästa miljöanpassade alternativ.

Vid upphandlingar tar tekniska kontoret hjälp av kommunens upphandlingsenhet. Upphandlingsenheten följer de krav som miljöstyrningsrådet har tagit fram inom diverse områden.

107. Kommunen ska aktivt verka för arbetspendling med kollektivtrafik.

Under 2011 påbörjades byggnation av en järnvägstunnel vid Götaforsvägen i Vaggeryd. Tunneln som är både för bil- och kollektivtrafik samt gång- och cykeltrafik färdigställs under 2012. Tunneln tillsammans med tidigare åtgärder såsom gång- och cykeltunnlar i Skillingaryd och Vaggeryd samt järnvägsbro Båråmo möjliggör att kommunen kan stänga ett antal oönskade järnvägsövergångar i samhället med ökad person och trafiksäkerhet som följd och dessutom kan persontågen hålla en högre hastighet med förkortade restider för de som arbetspendlar.

109. Kommunen ska på olika sätt informera om att minska bilåkandet.

Tekniska kontoret har inte aktivt informerat kommunens invånare om att minska bilåkandet.

Övriga åtgärder

Tekniska kontoret återanvände 1 208 ton gammal asfalt i nya beläggningar 2011.

Genom att byta ut de luftningsdysor som tillsätter syre till avloppsvattnet mot nya samt investera i en ny effektivare kompressor anpassat efter anläggningens behov har man lyckats minska elförbrukning på Skillingaryds reningsverk med 100 000 kW under 2011.

En ny slamcentrifug som installerades under 2011 på reningsverket i Skillingaryd har medfört ett minskat transportbehov med ca 25 %. Denna nya centrifug uppnår en högre TS-halt. Genom en högre TS-halt (mindre mängd vatten) blir det en mindre mängd slam som måste transporteras bort från anläggningen.

Under 2011 har avloppsledningar i dåligt skick renoverats i Hagafors med en teknik som heter relining. Tack vare minskat inläckage har inkommande avloppsvatten till reningsverket i Hagafors reducerats med ca 25 %.

Längs med promenadstråket Linnarbäcken samt vid Bratteborgs busshållplats har LED-belysning satts upp.

1.9 VEAB

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

101. Kommunala fordon som införskaffas ska vara miljöbilar enligt miljöbildefinitionen i förordningen (2004:1364).

Verksamheten har köpt en Jeep under 2011 som uppfyller verksamhetskravet men inte miljöbilsdefinitionen. VEAB använder fyra lätta lastbilar och en personbil. Personbilen klarar miljöbilsdefinitionen, övriga gör det inte.

Körsträcka för VEAB

	2010 (mil)	2011 (mil)	Förändring (mil)
Verksamhetens ägda och leasade fordon	3 560*	4 778	+1 218
Personalens privata fordon	648	778	+130
Summa	4 208	5 560	+1 352

* Uppgiften innehåller antaganden.

Den totala körda sträckan har ökat med 32,1 % mellan 2010 och 2011 motsvarande 1 352 mil.

102. Vid införskaffandet av kommunala arbetsfordon ska motorn vara anpassad till miljömässigt bästa drivmedel.

Inget köp under 2011.

103. Kommunen ska erbjuda de anställda en utbildning i eco-driving.

Genomfört 2009 men inte sedan dess.

105. Vid all upphandling ska kommunen använda bästa miljöanpassade alternativ.

Genomförs.

108. Kommunen ska utreda förutsättningarna för etablering av vindkraft.

VEAB är intresserad av att köpa andelar i vindkraftverk och följer också de ekonomiska förutsättningarna för vindkraftsbranschen.

Övriga åtgärder

VEAB har köpt in en elcykel att använda för kortare ärenden.

1.10 VSBo

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

101. Kommunala fordon som införskaffas ska vara miljöbilar enligt miljöbildefinitionen i förordningen (2004:1364).

VSBo äger 9 st fordon varav 8 st är registrerade som lätt lastbil och 1 st är registrerad som personbil. 7 st drivs med bensin och 2 st drivs med diesel. Tyvärr är inga av dessa fordon klassade som miljöbil.

Körsträcka för VSBo

	2010 (mil)	2011 (mil)	Förändring (mil)
Verksamhetens ägda och leasade fordon	5 683	5 818	+135
Personalens privata fordon	1 042	1 209	+167
<i>Summa</i>	<i>6 725</i>	<i>7 027</i>	<i>+302</i>

Den totala körda sträckan har ökat med 4,5 % mellan 2010 och 2011 motsvarande 302 mil.

102. Vid införskaffandet av kommunala arbetsfordon ska motorn vara anpassad till miljömässigt bästa drivmedel.

VSBo äger 6 st redskapsbärare som används som arbetsfordon. Man använder redskapsbärarna vid snöskottning och gräsklippning, de används även dagligen för att förflytta sig mellan fastigheterna.

103. Kommunen ska erbjuda de anställda en utbildning i eco-driving.

Enligt åtgärd nr 3 i energi- och klimatstrategin kommer det att arbetas fram ett utbildningsupplägg och en rutin för hur utbildning i sparsam körning ska genomföras. Bolaget kommer erbjuda utbildningen för personal som kör mycket i tjänsten.

104. Vid nyinvestering av en uppvärmningskälla (panna eller liknande) ska den nya anläggningen kunna konverteras till alternativ energikälla utan större kostnader.

Under 2011 har VSBo installerat ytjordvärme/bergvärme på Mogatan i Klevshult.

1.11 Miljönyckeltal

Kommunal verksamhet

Under 2011 har uppgifter på fordon, körsträcka och drivmedelsanvändning samlats in. Fordonsuppgifterna rapporteras två gången per år till miljöstrategen och ekonomienheten eftersom uppgifterna också används för att fordonen ska vara rätt försäkrade. Det är viktigt att verksamheterna fortsätter att kvalitetssäkra uppgifterna och redovisa statistiken så att det går att följa utvecklingen och styra mot målen.

Fordon, drivmedel, energiförbrukning och körd sträcka

Organisation	Antal personbilar (leasing/hyra och ägda)	Antal personbilar som är miljöbil*** (leasing/hyra och ägda)	Antal lätta lastbilar (leasing/hyra och ägda)	Antal lätta lastbilar (leasing/hyra och ägda) som är miljöbil***	Årsförbrukning av drivmedel för personbilar och lätta lastbilar (leasing/hyra och ägda) (m ³)	Energiförbrukning personbilar och lätta lastbilar (leasing/hyra och ägda) (MWh)	Körda km med personbilar och lätta lastbilar (leasing/hyra och ägda) (km)	Körda km i tjänsten med anställdas privata bilar (km)
Kommunledningskontoret 2010	4	0	1	0	Bensin 1,5* Diesel 4,504 Etanol 0	13,41 44,00 0,00	67 620*	39 610
Kommunledningskontoret 2011	3	0	1	0	Bensin 0,762 Diesel 4,547 Etanol 0	6,81 44,42 0,00	66 489	55 397

Räddningstjänsten 2010	2	0	4	0	Bensin 3,6* Diesel 3,198* Etanol 0	32,18 31,24 0,00	67 980*	0
Räddningstjänsten 2011	2	0	5	0	Bensin 1,3 Diesel 4,8 Etanol 0	11,62 46,90 0,00	82 500	0
Miljö- och byggförv. 2010	1	0	0	0	Bensin 0,240 Diesel 0,183 Etanol 0	2,15 1,79 0,00	8 363	22 363
Miljö- och byggförv. 2011	1	1	0	0	Bensin 0 Diesel 0,524 Etanol 0	0,00 5,12 0,00	9 845	18 919
KUF 2010	0	0	0	0	0	0,00	0	35 000
KUF 2011	0	0	0	0	0	0,00	0	39 385
Vård- och omsorgsförv. 2010	12	9	1	0	VO+IFO: Bensin 13,10265 Diesel 6,73407 Etanol 15,30582	117,14 65,79 99,49	374 022*	84 286
Vård- och omsorgsförv. 2011	12	10	1	0	Bensin 5,94 Diesel 11,16 Etanol 10,42	53,10 109,03 67,73	332 698	61 080
Individ- och familje- omsorgsförv. 2010	2	1	0	0	Se VO	Se VO	44 000	22 142
Individ- och familje- omsorgsförv. 2011	2	2	0	0	Bensin 0 Diesel 2,242 Etanol 9,42009	0,00 21,90 61,23	27 271	21 810
Barn- och utbildningsförv. 2010	1	0	3	0	Bensin 1,574 Diesel 5,276 Etanol 0	14,07 51,55 0,00	52 522	151 218
Barn- och utbildningsförv. 2011	2	0	3	0	Bensin 3,105 Diesel 6,387 Etanol 0	27,76 62,40 0,00	77 029	139 991
Tekniska förv. 2010	1	1	14	0	Redovisas samma som för 2011*:	Redovisas samma som 2011*:	Redovisas samma uppgift som 2011*:	66 785

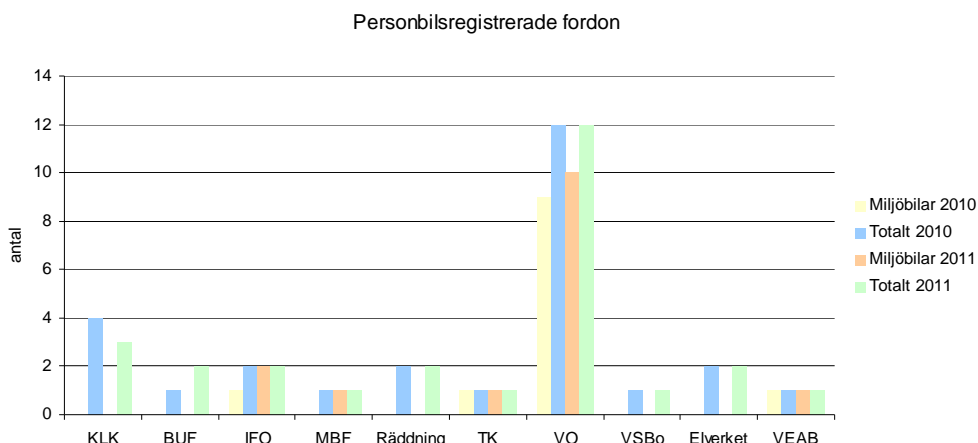
					Bensin 3,3*	29,502	245 363*	
					Diesel 20,8*	203,216		
					Etanol 0	0		
Tekniska förv. 2011	1	1	15	0	Uppgiften har beräknats**:	Uppgiften har beräknats:	245 363	59 721
					Bensin 3,3**	29,502		
					Diesel 20,8**	203,216		
					Etanol 0	0		
Elverket 2010	2	0	5	0	Bensin 0,67	5,99	79 873	3570
					Diesel 8,721	85,20		
					Etanol 0	0,00		
Elverket 2011	2	0	4	0	Bensin 0,71	6,35	84 620	4830
					Diesel 7,727	75,49		
					Etanol 0	0,00		
Summa alla förvaltningar 2010	25	11	28	0	Bensin 23,987*	214,44	939 743*	424 974
					Diesel 49,416*	482,79		
					Etanol 15,306*	99,49		
Summa alla förvaltningar 2011	25	14	29	0	Bensin 15,117**	135,15	925 815	401 133
					Diesel 58,187**	373,09		
					Etanol 19,84**	128,96		

VEAB 2010	1	1	3	0	Bensin 0,326	2,91	35 600*	6 485
					Diesel 1,96	19,15		
					Etanol 0,26	1,69		
VEAB 2011	1	1	4	0	Bensin 0,32	2,86	47 780	7 775
					Diesel 3,52	34,39		
					Etanol 0,63	4,10		
VSBö 2010	1	0	8	0	Bensin 6,2	55,43	56 828	10 420
					Diesel 0	0,00		
					Etanol 0	0,00		
VSBö 2011	1	0	8	0	Bensin 5,9	52,75	58 182	12 093
					Diesel 0,19	1,86		
					Etanol 0	0,00		
Totalsumma 2010	27	12	39	0	Bensin 30,513*	272,79	1 032 171*	499 891
					Diesel 51,376*	501,94		
					Etanol 15,566*	101,18		
Totalsumma 2011	27	15	41	0	Bensin 21,337**	190,75	1 031 777	421 001
					Diesel 61,897**	604,73		
					Etanol 20,47**	133,06		

- * Uppgiften innehåller antaganden.
 - ** Uppgiften är en beräkning.
 - *** Miljöbil definieras enligt förordning 2009:1.
- Källa: Förvaltningar och kommunala bolag

Miljöbilar

Av de personbilsregistrerade fordonen har det skett en ökning av antalet miljöbilar från 44 % till 56 % mellan 2010 och 2011. Det är en ökning från 12 till 15 st av totalt 27 st personbilsregistrerade fordon.

Figur. Miljöbilar av totalt personbilsregistrerade fordon fördelat per förvaltning/bolag. Källa: Förvaltningar och kommunala bolag

I gruppen lätta lastbilar finns inga miljöbilar alls. Det totala antalet 2010 var 39 st och 2011 41 st.

När man för år 2010 lägger samman registrerade personbilar och lätta lastbilar till en grupp som Energimyndigheten benämner personbilar är andelen miljöbilar 18,18 %. För 2011 är siffran 22,06 %.

Fordon med alternativa drivmedel

2010 fanns det 9 st etanolbilar i drift och 2011 hade siffran sjunkit till 6 st.

Andelen fossil energi som användes 2010 var 88,4 % och 2011 85,7 % (summering av personbilsregistrerade fordon och lätta lastbilar). Sveriges målsättning är att ha en fossilbränslefri fordonsflotta 2030.

	2010	2011
Antal fordon med alternativa drivmedel (etanol)	9	6
Andel fossil energi (%)	88,4	85,7

Källa: Miljöfordonsdiagnosen samt förvaltningar och kommunala bolag

Ägande eller leasing/hyra?

Endast 1/3-del av fordonen leasas/hyrs. Leasade fordon ersätts oftast vart tredje år och att så stor andel som 2/3 ägs ger en tröghet i bytet till mer miljöanpassade fordon.

2010	Leasing/hyra	Ägande

	(antal)	(antal)
Personbilsregistrerade fordon och lätta lastbilar	22	44

Källa: Förvaltningar och kommunala bolag

Körd sträcka i kommunkoncernen

Den körda sträckan har minskat med 5,2 % mellan 2010 och 2011.

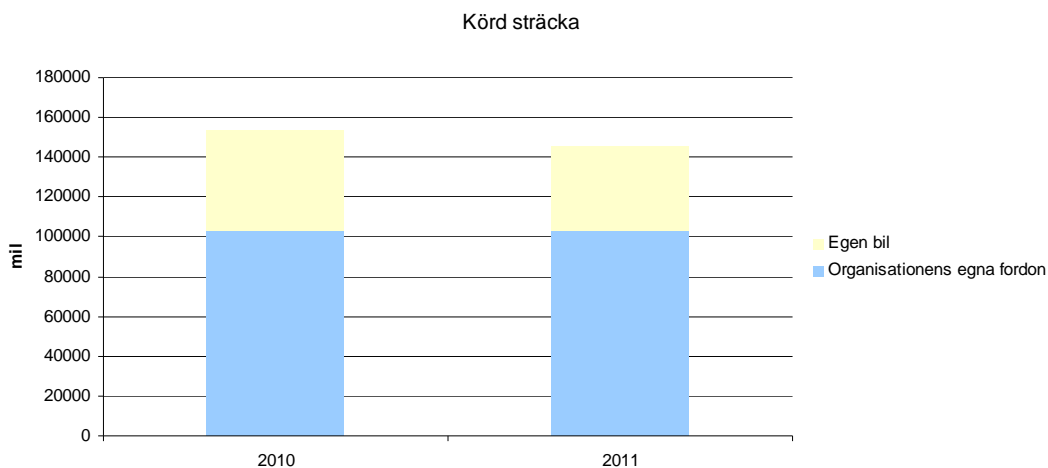
	2010 (mil)	2011 (mil)
Leasing/hyra och ägda personbilar och lätta lastbilar	103 217*	103 178
Anställdas privata bilar i tjänsten	49 989	42 100
<i>Summa</i>	<i>153 206</i>	<i>145 278</i>

* I uppgiften ingår antaganden.

Källa: Förvaltningar och kommunala bolag

Den totala körda sträckan för kommunkoncernen har minskat med 5,2 % mellan 2010 och 2011. Observera att det finns osäkerheter i uppgifterna för 2010 då inte alla förvaltningar hade körjournaler 2010.

Cirka 1/3-del av den körda sträckan utgörs av privata bilar. Av miljöskäl behöver det ske en övergång från privata bilar till organisationens egna bilar. Som arbetsgivare kan man se till att fordonen är miljöanpassade och därmed föregå med gott exempel.

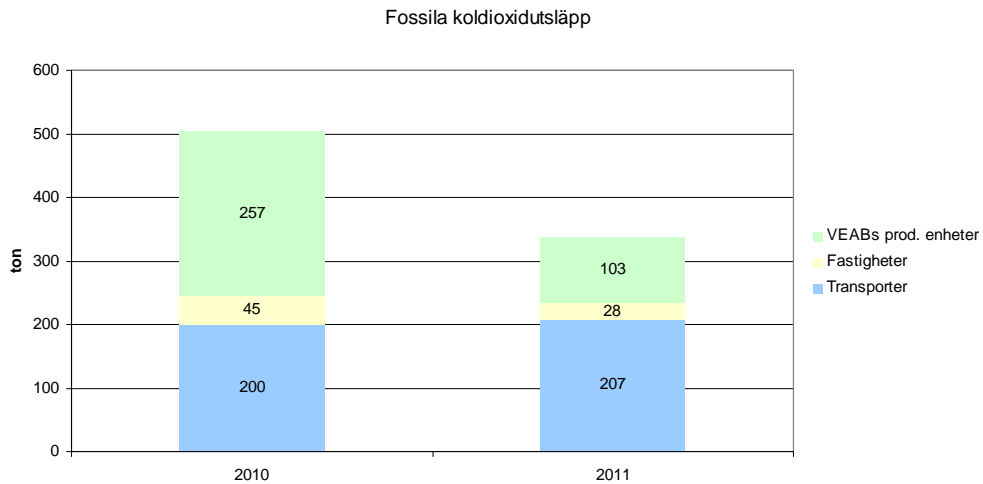

Figur. Körda sträcka i kommunkoncernen med personbilsregistrerade fordon och lätta lastbilar. Källa: Förvaltningar och kommunala bolag

Fossila koldioxidutsläpp

Utsläppen av fossilt koldioxid är 33 % lägre 2011 jämfört med 2010. Detta beror framförallt på att det varit varmare och att VEAB därmed inte behövt använda så mycket olja i fjärrvärmeverken. Andelen olja i fjärrvärmeproduktionen är generellt mycket låg. För mer information om detta se diagram nedan.

Oljeanvändningen i fastigheterna har minskat och transporterens utsläpp är relativt oförändrade.

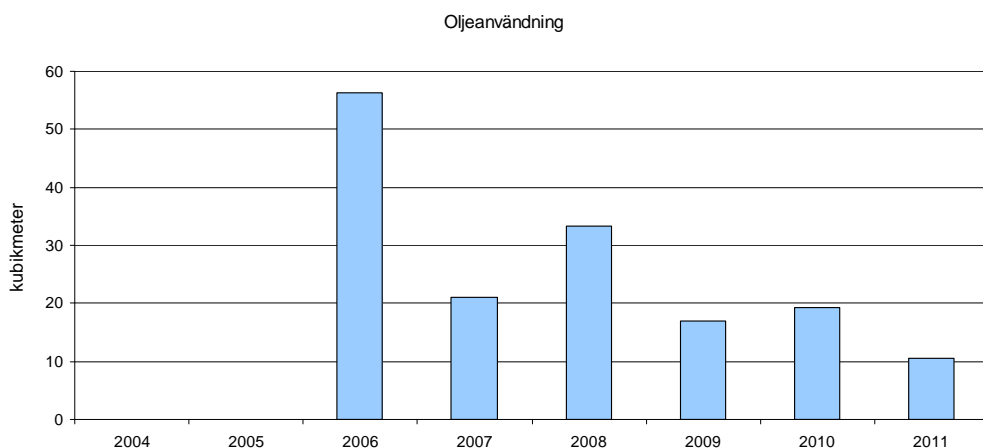
Figur. Fossila koldioxidutsläpp från VEABs värmeverk, kommunkoncernens lokaluppvärmning och transporter. Källa: Förvaltningar och kommunala bolag

Oljeanvändning i kommunala lokaler

Oljeanvändningen ersätts successivt, framförallt med fjärrvärme i de lokaler som kommunen äger.

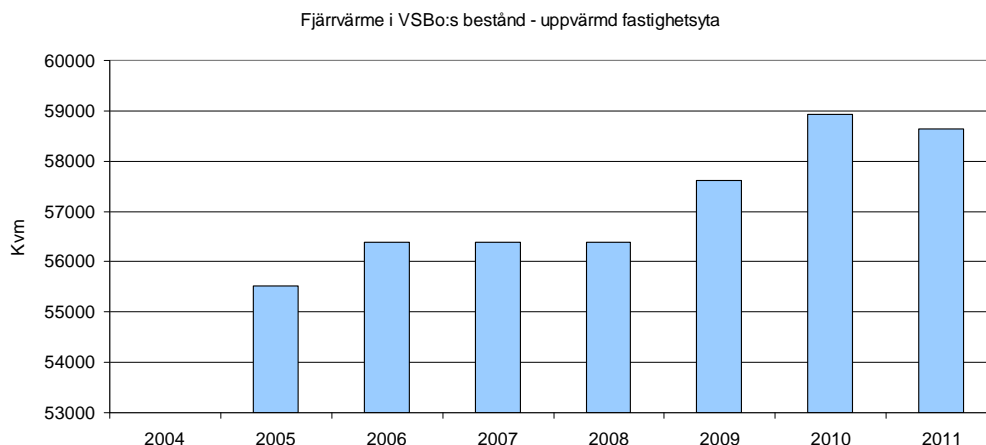
I f d Holmbergs rörmöbler och räddningstjänststationen i Skillingaryd har våren 2012 oljan ersatts med fjärrvärme. 2012 finns olja i:

- Hok skola/sporthall/förskola olja som reserv, i kombination med pellets
- Svenarum skola olja som reserv, i kombination med pellets
- Elverksförrådet olja
- Byggnad i AME:s kvarter olja
- Ett par villor olja

Figur. Oljeanvändning för uppvärmning i kommunala lokaler exklusive kommunala bolags lokaler. Förbrukningen är graddagskorrigerad. Källa: Fastighetsenheten

Fjärrvärme i VSBos bostadsbestånd

Figur. Antal kvadratmeter i VSBos fastighetsbestånd som värms upp med fjärrvärme.
Källa: VSBO

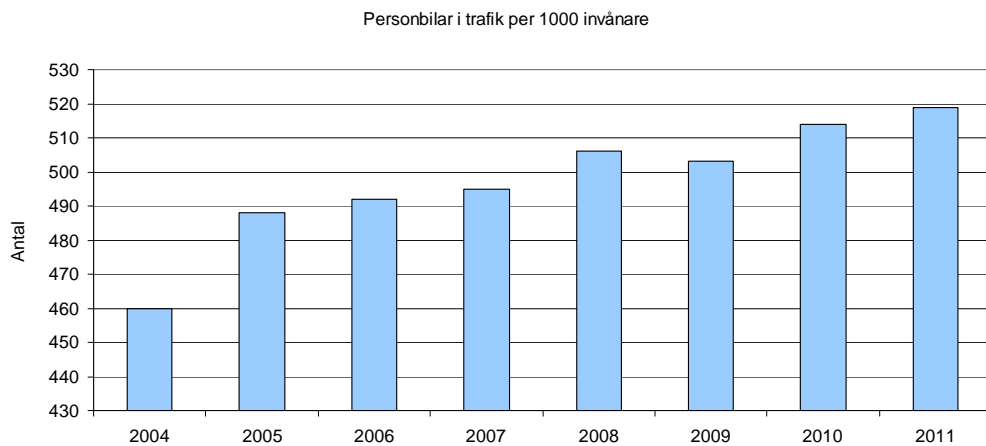
Nyckeltal från Energimyndighetens sammanställning av inrapporterade uppgifter från Vaggeryds kommun

Byggnader	2010
Inköpt energi totalt per m ²	148,09 kWh/m ²
Inköpt energi bostäder per m ²	144,83 kWh/m ²
Inköpt energi lokaler per m ²	150,76 kWh/m ²
Inköpt el totalt per m ²	43,67 kWh/m ²
Inköpt el bostäder per m ²	21,69 kWh/m ²
Inköpt el lokaler per m ²	61,63 kWh/m ²
Transporter	
Fordonskm med personbilsregistrerade fordon och lätta lastbilar	1 527 km/årsarbetare
Energianvändning i fordonsflottan (personbilsregistrerade fordon och lätta lastbilar)	0,86 kWh/km
Andel miljöbilar (personbilsregistrerade fordon och lätta lastbilar)	18,18 %
Andel fossil energi i drivmedel för personbilsregistrerade fordon och lätta lastbilar	88,45 %

Geografiska området

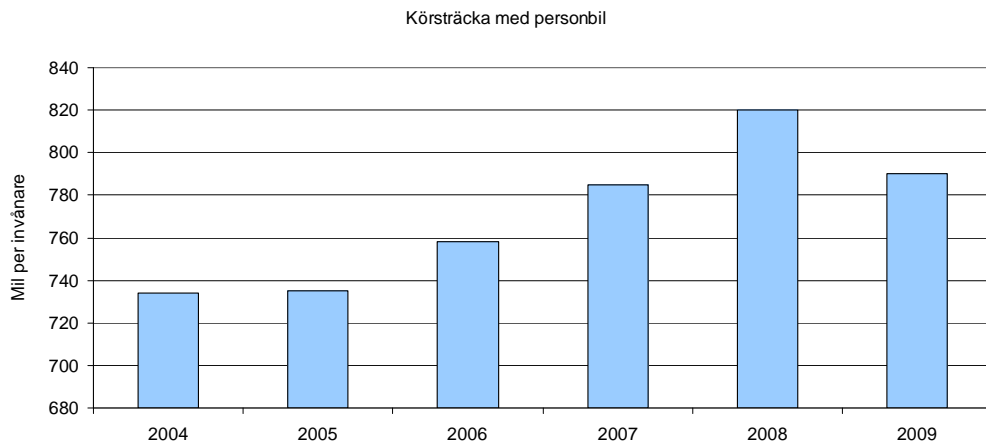
Personbilar i trafik per 1 000 invånare

Personbilsinnehavet fortsätter att öka. Ökningen, de senaste fem åren, mellan 2006 och 2011 var fem procent.

Figur. Personbilar i trafik i Vaggeryds kommun per 1 000 invånare.
Källa: Trafikanalys

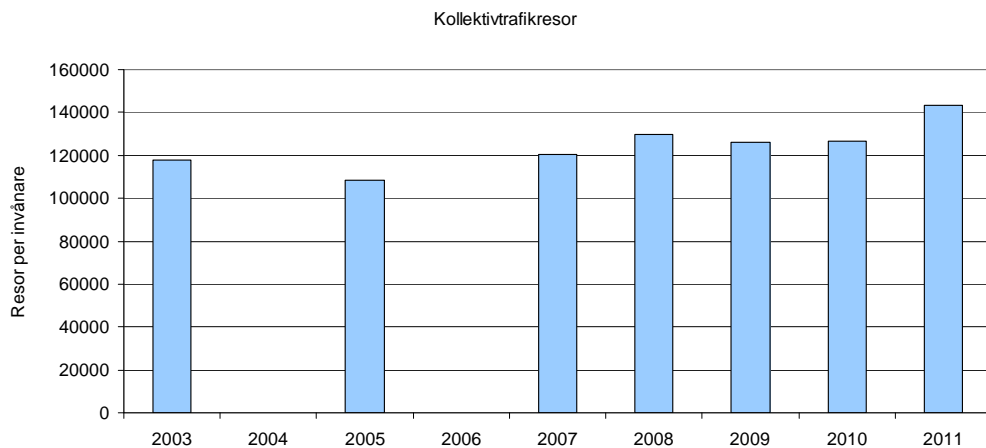
Körsträcka med personbilar

Figur. Körsträcka med personbil per invånare i Vaggeryds kommun. Uppgifter på kommunnivå saknas för 2010 och 2011. Källa: miljomal.nu

Kollektivtrafikresor

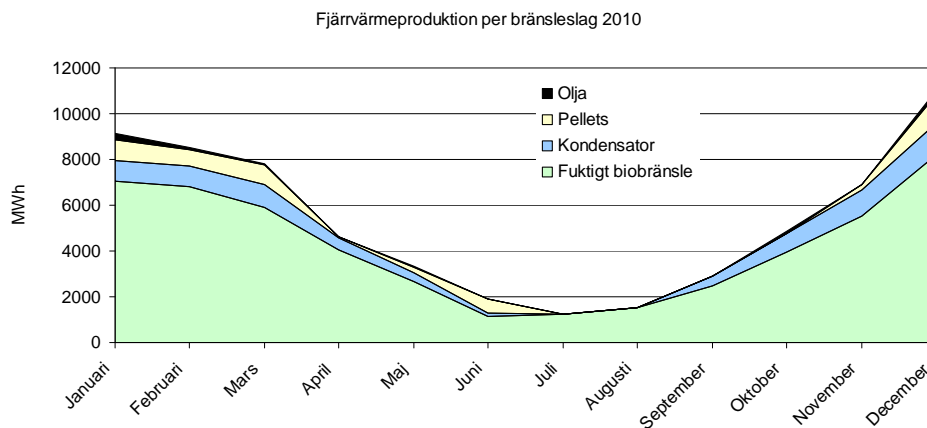
Det sammanlagda antalet kollektivtrafikresor d v s antalet påstigande på tåg och buss i Vaggeryds kommun, har ökat med drygt 16 000 det senaste året. Mellan 2009 och 2011 har antalet körda km med buss dubblerats från 156 000 till 318 000 km, vilket beror på både på tätare turer och nya turer. Under samma tid har körda kilometer med tåg ökat från 322 000 km till 338 000 km.

Figur. Antal kollektivtrafikresor/invånare i Vaggeryds kommun (antal påstigande på tåg och buss exklusive skolresor). Källa: Länstrafiken

Bränslesammansättning vid fjärrvärmeproduktionen

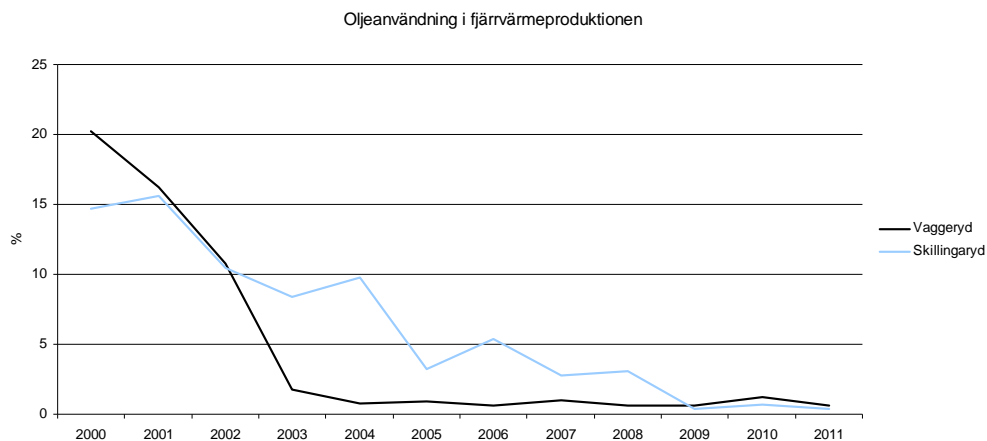
Andelen olja i fjärrvärmeproduktionen är mycket låg. Även på sommaren när behovet av fjärrvärme är lågt och revisionsstopp förekommer undviker VEAB att använda olja. Diagrammet är representativt även för hur anläggningarna körts 2011.

Figur. Bränsleanvändning i VEABs fjärrvärmeanläggningar. Källa: VEAB

Oljeanvändning i fjärrvärmeproduktionen

Oljeanvändningen i fjärrvärmeverken är mycket låg, 0,6 % i Vaggeryd och 0,4 % i Skillingaryd 2011, vilket motsvarar cirka 39 m³ olja.

Figur. Oljeanvändningen i procent av VEABs totala fjärrvärmeproduktion. 2011 var användningen cirka 39 m³. Källa: VEAB

1.12 Sammanfattning

- De fossila koldioxidutsläppen från kommunkoncernen ligger 2011 på 338 ton. Det är en minskning med 164 ton jämfört med 2010. Framförallt beror det på en varmare vinter 2011 och därmed att VEAB har använt mindre mängd olja. Även utsläppen från fastighetssektorn har minskat något. Däremot transportererna har ökat sin utsläpp. Inriktningsmålet är att bli fossilbränslefria och övergången till förnyelsebara alternativ måste fortsätta. Även effektiviseringsinsatser t ex inom transporter och fordon prioriteras.
- Andelen miljöbilar har ökat något det senaste året och är nu uppe i 56 % av de personbilsregistrerade fordonen. Inom de lätta lastbilarna finns däremot inga miljöbilar alls. Det finns en potential i att se över bilinnehavet och ersätta fler bilar med miljöbilar och bilar drivna med alternativa drivmedel, t ex eldrift. Målet är att det ska finns tre elbilar 2014. Alla verksamheter måste prioritera att miljöanpassa transporter.
- Uppgifterna om körsträcka och fordon redovisas för första gången i år i Miljöredovisningen. Den körda sträckan för hela kommunkoncernen har minskat med 5 % mellan 2010 och 2011. Några verksamheter har ökat den körda sträckan mellan 2010 och 2011, andra har minskat. IFO minskade med 26 % och VEAB ökade med 32. Osäkerhet finns när det gäller 2010 års uppgifter men med fortsatt kvalitetssäkring blir uppgifterna ett allt bättre verktyg för att styra mot mer miljöanpassade transporter.
- Det används mycket privat bil i tjänsten, en tredjedel av den totalt körda sträckan. Ett bra sätt att minska detta är att ha fler kommunala miljöanpassade fordon.
- Endast 1/3-del av de personbilsregistrerade fordonen och de lätta lastbilarna leasas/hyrs (2010: 22 av totalt 66). Leasade fordon ersätts oftast vart tredje år och att så stor andel som 2/3 ägs ger en tröghet i bytet till mer miljöanpassade fordon.
- Kommunens kommunala fjärrvärmebolag VEAB är ett föredöme när det gäller oljeanvändningen. Oljeanvändningen i fjärrvärmeverken är mycket låg, endast 0,6 % i Vaggeryd och 0,4 % i Skillingaryd 2011, vilket motsvarar cirka 39 m³ olja.

2. Frisk luft

Luften skall vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.

2.1 Kommunstyrelsen

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

204. Kommunen ska fortsätta sin satsning på gång- och cykelvägar.

I översiktsplanen lyfts gång- och cykelvägarna fram, både cykelvägnätet inom samhällena och mellan samhällena. Framtida objekt i prioriteringsordning är Skillingaryd - Linneshöjden, Vaggeryd - Bäck, Skillingaryd - Klevshult och Hok - Svenarum. Kommunen kommer att hålla fast vid nuvarande ambition att prioritera gående och cyklister som trafikanter. I förslaget till energi- och klimatstrategi är en av åtgärderna att ta fram en cykelplan.

208. Kommunen ska verka för att olika miljövänliga uppvärmningsalternativ kan erbjudas, t.ex. jord/berg/luftvärmepumpar.

Fjärrvärme är en ren, resurssnål uppvärmningsform med låg miljöpåverkan. Det är en beprövad och driftsäker teknik. Fjärrvärme finns utbyggt i Vaggeryd och Skillingaryd. Ambitionen är att fortsätta och bygga ut och förtäta. Utbyggnad av fjärrvärmenätet sker till industrier, hyreshus och nya verksamhetsområden. Exempel på pågående fjärrvärmeutbyggnad är till Strömslunds nya snickerifabrik där kommunen sålt mark och där man genom utbyggnaden möjliggör för fler verksamheter längs kulverten att ansluta. Eldning i när- och fjärrvärmecentraler ger en effektiv förbränning jämfört med småskalig vedeldning och är därför ett mycket bra alternativ ur miljösynpunkt.

Övriga åtgärder

Arbetsmarknadsenheten använder miljöbensin till motorsågar och gräsklippare.

Räddningstjänstens alla bensinmotorer som t ex elverk, motorsprutor m m skall from 2012 köras med Aspen miljöbensin.

2.2 Miljö- och byggnämnden

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

201. Alla värmepannor för fastbränsle ska uppfylla Boverkets byggregler (BFS 1998:38).

Vid installation av fastbränslepannor (även kaminer och dylikt), som har anmälts till Miljö- och byggförvaltningen, har pannan/eldstaden kontrollerats mot Boverkets byggregler. Under 2011 inkom 40 enskilda anmälningar om installation av eldstad. Alla har varit typgodkända och uppfyllt kraven.

204. Kommunen ska fortsätta sin satsning på gång- och cykelvägar.

I samband med detaljplanen för kvarteret Planen och kvarteret Slätten m fl i Skillingaryd byggdes gång- och cykelvägen delvis om och kopplades samman med gång- och cykelväg utmed Södra Vägen.

I samband med detaljplanen för Jonstorp 2:1 – Götaforsvägen i Vaggeryd (tunneln vid Folkets hus) har kommunen byggt gång- och cykelbanor på båda sidor av biltunneln och även löst in ett bostadshus för att gång- och cykelbanorna skulle få en så liten lutning som möjligt.

2011 fick miljö- och byggförvaltningen i uppdrag att göra en detaljplan för förslaget från Vaggeryds grönsplan, om en gång- och cykelbro över Hjortsjön. Detaljplanen påbörjas under 2012.

I detaljplanearbetet görs behovsbedömningar, där bland annat miljö kvalitetsmålet ”Frisk luft” och miljö kvalitetsnormerna för luft finns med på en checklista. Syftet är att integrera miljöfrågorna tidigt i arbetet.

205. Kommunen ska till allmänheten informera om fördelarna med att använda alkylatbensin.

I sommarnumret av kommunens tidning ”Vaggeryds kommun informerar”, som skickas till alla hushåll, har miljö- och byggförvaltningen informerat om fördelarna med alkylatbensin och att den kan användas till gräsklippare och utombordare.

Övriga åtgärder

Under senhösten påbörjade en arbetsgrupp i länet arbetet med att etablera ett samverkansområde för att mäta och beräkna luftkvaliteten i länets kommuner. Inriktningen är att verksamheten ska starta 2013. Syftet är att länets kommuner genom samverkan och via avtal med Jönköpings läns luftvårdsförbund, ska kunna verifiera luftkvaliteten i tätorterna. Vägtrafiken står för en betydande del av föroreningarna som finns i luften. En annan källa till luftföroreningar är uppvärmning. Exempel på föroreningar som finns i luften är: kvävedioxid, svaveldioxid, ozon, flyktiga organiska ämnen, partiklar och bensen. Luftföroreningar ökar risken för cancer och luftvägssjukdomar samt påverkar växter och djur negativt. Det finns miljö kvalitetsnormer som reglerar halterna som får förekomma i utomhusluften. Miljö kvalitetsnormer är ett juridiskt bindande styrmedel som infördes med miljöbalken 1999 och som reglerar vilka nivåer på miljö kvaliteten som är godkända. Miljö kvalitetsnormerna infördes för att komma till rätta med miljö påverkan från diffusa utsläppskällor som till exempel trafik och jordbruk.

I höstnumret av kommunens tidning ”Vaggeryds kommun informerar”, som skickas till alla hushåll, har miljö- och byggförvaltningen informerat om att elda rätt och att på så sätt minska utsläppen till luft av bland annat kväveoxider och oförbrända partiklar.

2.3 Tekniska utskottet

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

204. Kommunen ska fortsätta sin satsning på GCM-vägar.

Byggnation av järnvägstunnel för både bil- och kollektivtrafik samt gång- och cykeltrafik påbörjades under 2011 vid Götaforsvägen i Vaggeryd. Planskilda korsningar är ett steg närmare en mer trafiksäker miljö.

Ny gång- och cykelväg längs med Sturegatan i Skillingaryd, från korsning Storgatan i väst till korsning Lagagatan i öst har genomförts.

I samband med detaljplanen för kvarteret Planen och kvarteret Slätten m.fl. i Skillingaryd byggdes gång- och cykelvägen delvis om och kopplades samman med gång- och cykelväg utmed Södra Vägen. Planen och cykelvägen genomfördes 2011.

Ny gång- och cykelväg anlades längs med Terminalvägen utmed Expert.

207. Minst ett tankställe för biogas skall inrättas.

Att bygga ett biogastankställe är en stor investering. Det bör finnas en lokal biogasproducent som kan leverera gasen. Långa transporter med lastbil kostar och sänker miljönyttan. Det måste dessutom finnas en backup vid tillfällig brist på gas. Vaggeryds kommun har inte dessa förutsättningar och är istället beroende av att någon av de stora privata aktörerna inom biogasområdet är intresserad av att investera i ett tankställe i Vaggeryds kommun.

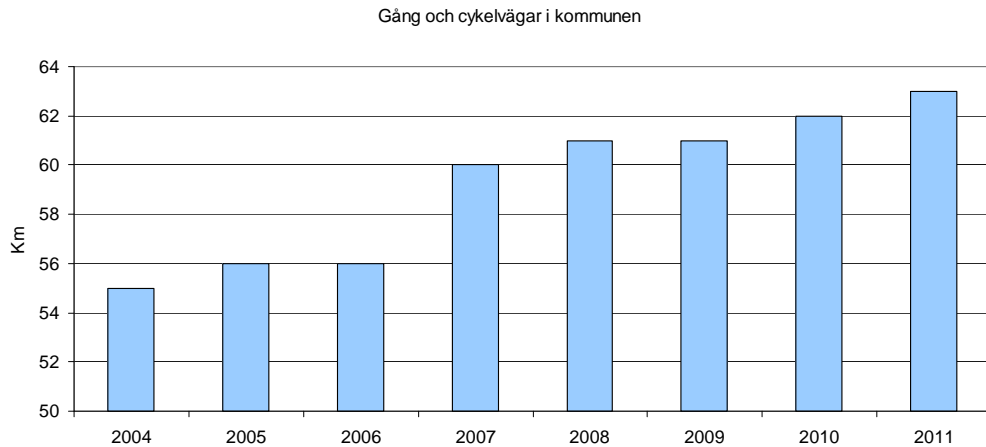
209. Skyltar med "Tomgångskörning max 1 minut" ska sättas upp vid de större infarterna till kommunen.

Kommunfullmäktige beslutade 1995-03-27 att informationsskyltar gällande tomgångskörning uppförs i kommunen. Tekniska kontoret har inte genomfört detta beslut. Beslutet känns inaktuellt i och med människors nuvarande körvanor samt kommunens lokala föreskrifter om högst 1 minut tomgångskörning.

2.4 Miljönyckeltal

Gång- och cykelvägar i kommunen

Utbyggnad har skett under 2011 på tre platser och antalet km har ökat från 62 till 63.

2.5 Sammanfattning

- Utbyggnaden av gång- och cykelvägar är en prioriterad fråga för kommunen. I den nyligen antagna energi- och klimatstrategin ingår att en cykelplan med utbyggnadsförslag ska arbetas fram av tekniska kontoret samt att det ska genomföras åtgärder.
- Arbetet med att etablera ett samverkansområde för att mäta och beräkna luftkvaliteten i länets kommuner är påbörjat. Med gemensamma mätningar och modelleringar kommer både den regionala och den lokala kunskapen om luftkvaliteten att öka markant. Kommunerna lämnar uppdrag till Luftvårdsförbundet som blir huvudman för samverkansområdet.

3. Bara naturlig försurning

De försurande effekterna av nedfall och markanvändning skall underskrida gränsen för vad mark och vatten tål.

3.1 Miljö- och byggnämnden

301. Förslag till miljöinriktad transportpolicy ska presenteras för KF.

Ett förslag arbetades fram för ett antal år sedan men det antogs aldrig. I energi- och klimatstrategin som antogs i maj 2012 ingår riktlinjer för transporterna.

Utdrag från riktlinjerna:

När det gäller val av färdmedel gäller följande prioriteringsordning. Tids- och ekonomiperspektiv kompletterar denna miljöriktlinje:

1. Gå eller cykla
2. Markbunden kollektivtrafik
3. Bil där samåkning prioriteras. Vid resa med bil ska i första hand organisationens egna bilar användas. I andra hand väljer den anställde sin egen bil. Tänk också på att det finns möjlighet att hyra bil via ett avtal som är upphandlat. När du hyr personbil välj en miljöbil.
4. Flyg

Riktlinjerna tar också upp att mötas utan att resa och transportsamordning.

Åtgärden är genomförd. Nu återstår att tillämpa riktlinjerna.

Övriga åtgärder

Kalkning sker varje höst, dels med båt, dels med helikopter och har gjorts så sedan 1983. Kalkningsmängderna för respektive plats justeras årligen. All helikopteralkning sker med vattenverksgranuler blandade med kalk. Spridning med granuler innebär att det inte dammar vid spridningen och att granulerna landar mer samlat i vattnet jämfört med kalkmjöl. Vattenverksgranuler är en restprodukt vid vattenrening i Skåne.

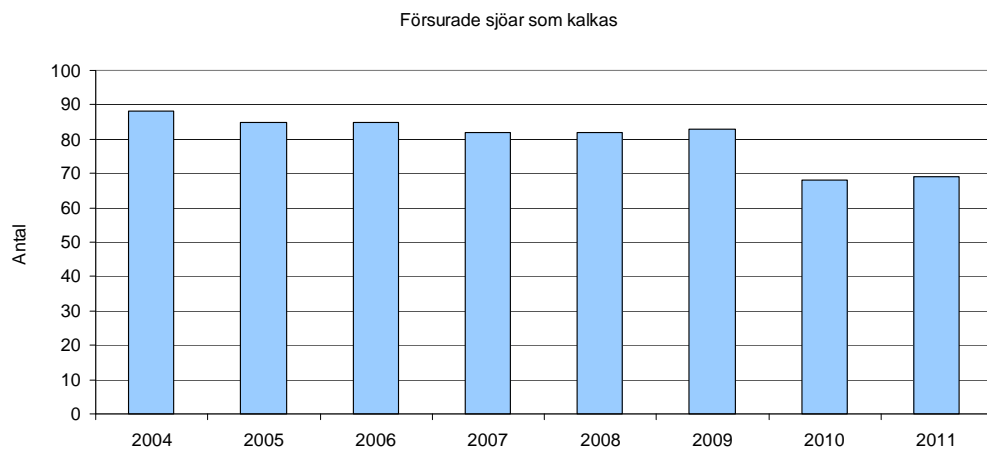
För att följa upp resultaten tas vattenprover vid höga flöden. 2011 togs 299 vattenprover vid strategiskt utvalda provpunkter. Antalet var det högsta under senare år, allt beroende på det stora vattenflödet under året.

Länets åtgärdsplan är reviderad och kalkningsplanen för perioden 2011-2014 för Vaggeryds kommun antogs av kommunfullmäktige i maj 2010. Entreprenad för samma tid är upphandlad gemensamt med nio kommuner. Kommunens andel av kostnaderna är 15 procent. Staten bidrar med 85 procent.

3.2 Miljönyckeltal

Försurade sjöar som kalkas

I Vaggeryds kommun kalkades 69 sjöar och 136 våtmarker under 2011, en sjö mer jämfört med 2010 och två våtmarker färre. Kalkningen sker på hösten med start i oktober månad.

3.3 Sammanfattning

- Över tiden har antalet kalkade vatten minskat något beroende på bättre ph-värde. Trots en förbättring är inte försurningsproblematiken avklarad utan kalkningen av sjöar och vattendrag behöver fortsätta. Det är viktigt att staten fortsätter sitt engagemang och bidrar med medel.

4. Giftfri miljö

Miljön skall vara fri från ämnen och metaller som skapats i eller utvunnits av samhället och som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden.

4.1 Kommunstyrelsen

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

401. Vid all upphandling ska kommunen använda bästa miljöanpassade alternativ. Kommunledningskontoret genomför upphandlingar och miljöstrategen kommer att delta i arbetet.

402. Kommunen ska upprätta miljöinformation och miljökrav för varje varugrupp. Inköp ska granskas enligt fastställda miljökrav.

I förslaget till energi- och klimatstrategi ingår en åtgärd om att utveckla och använda beställningssystemet för upphandlade varor och tjänster. I åtgärden ingår att produkter med hög miljöprestanda ska markeras så att man kan få fram en ”grön lista”.

403. All kommunal förvaltning skall sträva efter att inte använda klorbaserade medel. Lokalvården använder endast miljöklassade kemikalier. Man strävar också efter att få så många golv som möjligt som inte kräver polishbehandling.

Övriga åtgärder

I förslaget till översiktsplan ingår ett antal omvandlingsområden. I områden för förtätning där marken använts för industrier eller bensinstationer kan marken vara förorenad. Vid planläggning och tillståndsprövning inom eller i anslutning till dessa områden krävs undersökning och särskilda hänsynstaganden på grund av risk för läckage till grundvatten och hälsopåverkan via mark och avdunstning till luft. Vid framtida detaljplanering av marken krävs närmare markundersökningar och förmodligen även sanering. Att sanera förorenad mark är positivt för miljön. Det är också positivt att omvandla områden eftersom befintlig infrastruktur nyttjas och för att det gör att samhällena byggs tätare och därmed kan biltransporterna hållas nere och det ger också underlag för kollektivtrafiken.

I Skillingaryd är följande områden omvandlingsområden: Nålen, Hyveln, Råbocken, Rådjuret, Råven, Skruven och Hasseln 3. I Vaggeryd är det Tor, Oden, Trekanten och Lärkan.

En ny läns-gemensam policy för miljöanpassad upphandling ska tas fram och i den ska framgå vilka områden som ska prioriteras. Arbetet är påbörjat.

4.2 Kultur- och fritidsnämnden

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

403. All kommunal förvaltning skall sträva efter att inte använda klorbaserade medel. Natriumhypoklorit används som en komponent vid rening av badvattnet i simhallen. Den totala förbrukningen uppgår till ca 3 m³/år för båda anläggningarna. Att helt

avstå från klorbaserade produkter i simhallens reningsanläggning är kostsamt och en relativt oprövad metod.

404. Inga kemiska bekämpningsmedel ska användas i kommunala parker och planteringar eller vid kommunägda idrottsanläggningar.

Kemiska bekämpningsmedel används inte på de kommunala idrottsanläggningarna.

405. Föreningsägda anläggningar med kommunalt stöd ska som villkor för ett bidrag förbinda sig att inte använda kemiska bekämpningsmedel. Dispens från villkoret kan lämnas av kultur- och fritidsnämnden efter samråd med miljö- och byggförvaltningen i varje enskilt fall.

På frågan om föreningarna använder bekämpningsmedel till sina anläggningar har fem av 30 föreningar svarat att de använder någon form av bekämpningsmedel mot ogräs eller skadedjur. Round up, myrr och råttgift är mest vanligt.

I bidragsreglerna till föreningsägda anläggningar finns inte reglerat något krav att avstå nyttjandet av kemiska bekämpningsmedel för att få kommunalt bidrag.

Anledningen är att nämnden inte bedömt det riktigt att koppla samman ett förbud med möjligheten till kommunala bidrag s k negativ särbehandling. En uppmaning att följa målsättningen är lämpligare.

4.3 Miljö- och byggnämnden

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

407. Kommunen ska för hushålls- och trädgårdsskötsel tillhandahålla skriftliga råd till hushållen om hur farliga kemikalier kan ersättas av mindre farliga eller bytas ut till biologiska eller andra metoder.

Information finns sedan tidigare på hemsidan om att miljöanpassade och miljömärkta produkter bör användas. Kommunens tidning ”Vaggeryds kommun informerar” kan användas för att sprida info om bland annat miljömärkning.

Övriga åtgärder

I sommarnumret 2011 av kommunens tidning ”Vaggeryds kommun informerar” har miljö- och byggförvaltningen informerat om miljöproblemen vid biltvätt på gatan och att tvätthall ska användas.

Oljebolagen bildade SPIMFAB – SPI Miljösaneringsfond AB 1997. SPIMFABs uppgift är att utan eget vinstintresse undersöka och vid behov sanera fastigheter där det legat en bensinstation som lagts ner mellan 1969 och 1994. SPIMFAB genomförde 2011 miljötekniska markundersökningar på 9 fastigheter i kommunen. På 5 av dessa fastigheter ämnar SPIMFAB gå vidare med åtgärder i form av sanering eller omhändertagande av cisterner som finns kvar i marken.

4.4 Näringslivsrådet

Övriga åtgärder

Miljödiplomeringen infördes 2009 och följer ett koncept utvecklat av Göteborgs kommun. Avtal har slutits med företaget Miljöstrategen, Jönköping om att genomföra program för miljödiplomering i kommunen. 6 företag arbetar med miljödiplomering och 2 bolag har miljödiplomerats under året.

Införandet av nya kemikalielagen REACH 1.1 2007 berör många företag i kommunen. Näringslivsrådet har medverkat till informationsspridning och planerar utbildning för företagen våren 2012.

Ett stort antal bolag är miljöcertifierade enligt ISO 14001 och några företag är Svanenmärkta.

4.5 Socialnämnden

Övriga åtgärder

På äldreboenden, gruppboendestäder, korttidsboenden, korttidsstillsyn sker källsortering av olika avfallsfraktioner. Inventering av hur man källsorterar i de olika verksamheterna ska göras hösten 2012.

Överblivna mediciner lämnas till Apoteket.

Användningen av kemiska produkter vid städning har minskat eftersom städning sker med microfiber vid lätt nedsmutsade ytor.

4.6 Tekniska utskottet

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

401. Vid all upphandling ska kommunen använda bästa miljöanpassade alternativ. Vid all upphandling följs de kriterier som miljöstyrningsrådet har utarbetat. Kriterierna finns i tre nivåer; bas-, avancerad och spjutspetsnivå.

403. All kommunal förvaltning skall sträva efter att inte använda klorbaserade medel. Klorbaserade medel används generellt inte inom tekniska kontorets verksamhet. Vatten- och avloppsverksamheten försöker i den mån det är möjligt att använda andra metoder framför användning av klor som ett led till en bättre arbetsmiljö. Dock finns tillfällen då det är oundvikligt, som när reservoarer, ledningar m m måste desinficeras. Inget klor används i framställningen av dricksvatten, istället används UV-ljus.

404. Inga kemiska bekämpningsmedel ska användas i kommunala parker och planteringar eller vid kommunägda idrottsanläggningar. Kemiska bekämpningsmedel används generellt sett inte, undantaget är någon enstaka punktinsats med ättika.

406. Kommunen ska förbättra reningsverksslammet så att det utan hinder kan spridas på åkermark. Tekniska kontoret ska kontinuerligt undersöka att abonnenter anslutna till VA-nätet följer kommunens ABVA-regler för maximala halter föroreningar i avloppsvatten.

Slammet kan idag utan hinder spridas på åkermark men lantbrukare i länet får inte i dagsläget ta emot slam från reningsverk. Istället förtjockas slammet från Vaggeryds samtliga reningsverk och bryts ner i vassbäddar och används som slutavtäckning av deponin. Under vinterhalvåret, när man inte kan använda vassbäddarna, tar Ragnsells genom ett avtal hand om slammet. Ragnsells kör slammet till Knislinge där det delvis används som växtnäring på åkrarna.

Spillvatten från bostadsfastighet anses normalt inte innehålla extra föroreningsmängd enligt branschorganet Svenskt vatten. Avledande av spillvatten med extra föroreningsmängd förutsätter att avtal eller annan överenskommelse träffats mellan huvudmannen och fastighetsägaren, eller att huvudmannens medgivande föreligger.

Övriga åtgärder

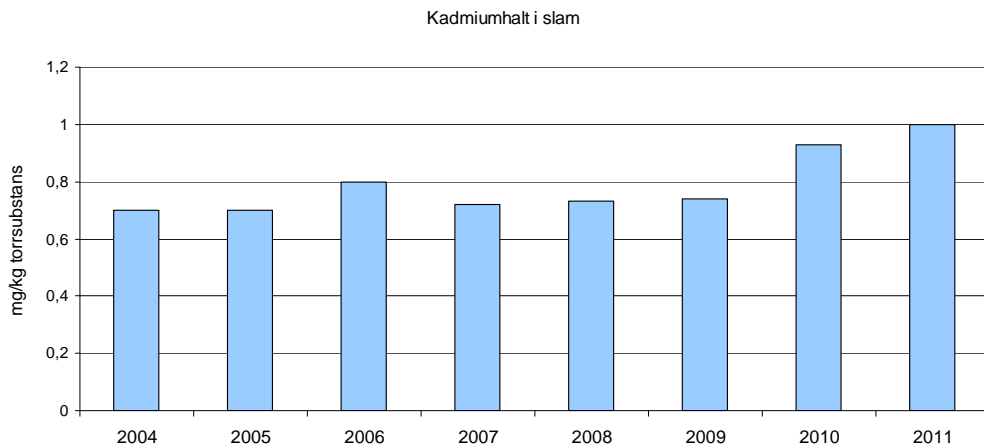
Avloppsvatten som gick till reningsverket i Skillingaryd renades helt utan kemikalier under 3 månader, juli-september. Dessutom har man lyckats minska årets sammanlagda förbrukning av kemikalier med 7 % jämfört mot föregående år.

Grovsopinsamlingar med bl a insamling av farligt avfall äger rum varje vår och höst som en extra service på landsbygden. Grovsopinsamlingarna sker på angivna platser i Skillingaryd, Klevshult, Hok, Hagafors, Åker, Bondstorp och Bratteborg.

4.7 Miljönyckeltal

Kadmium i avloppsslam

Den allmänna trenden är att användningen av kadmium i samhället minskar men trots det så sjunker inte halterna, snarare ökar. Exempel på källor är livsmedel, uppladdningsbara batterier, konstnärsfärger och fordonstvättar.

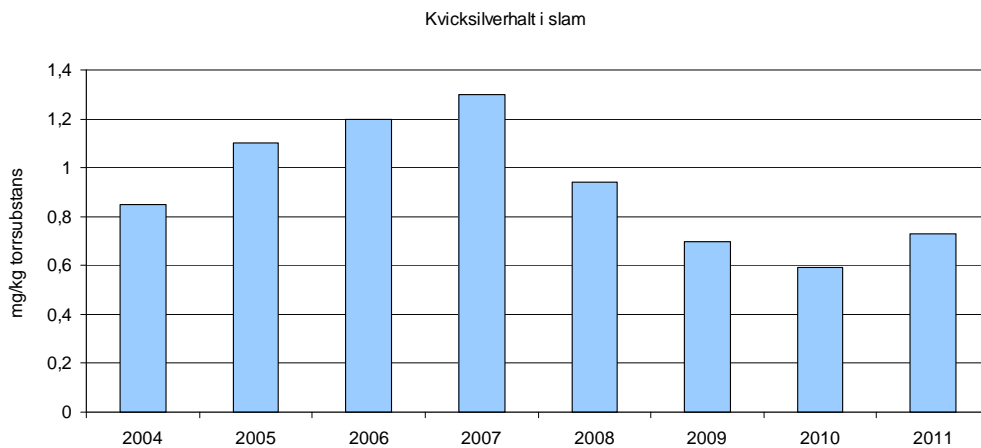

Figur. Kadmium i avloppsslam från Skillingarydsverket. Slam från alla reningsverken och enskilda brunnar från landsbygden transporteras till Skillingaryds avloppsreningsverk och behandlas där. Gränsvärdet är 2 mg/kg torrsubstans.

Källa: Tekniska kontoret

Kvicksilver i avloppsslam

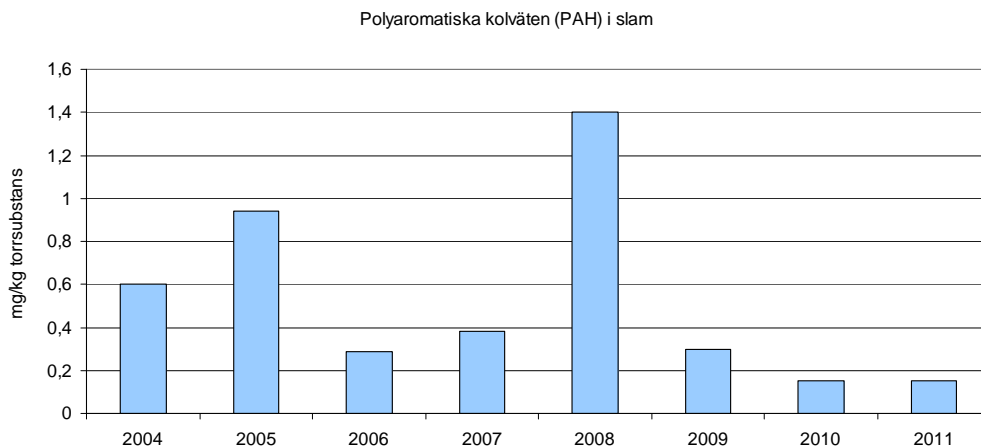
Gamla utsläpp av amalgam och annat som innehåller kvicksilver har lagrats i avloppssystemen. Detta bidrar än idag till förhöjda halter av kvicksilver i slam vid reningsverken. Även det amalgam som finns i våra tänder hamnar genom dagligt slitage i reningsverkens slam.

Figur. Kviksilver i slam från Skillingarydsverket. Slam från alla reningsverken och enskilda brunnar från landsbygden transporteras till och behandlas på Skillingaryds avloppsreningsverk. Gränsvärdet är 2,5 mg/kg torrsubstans. Källa: Tekniska kontoret

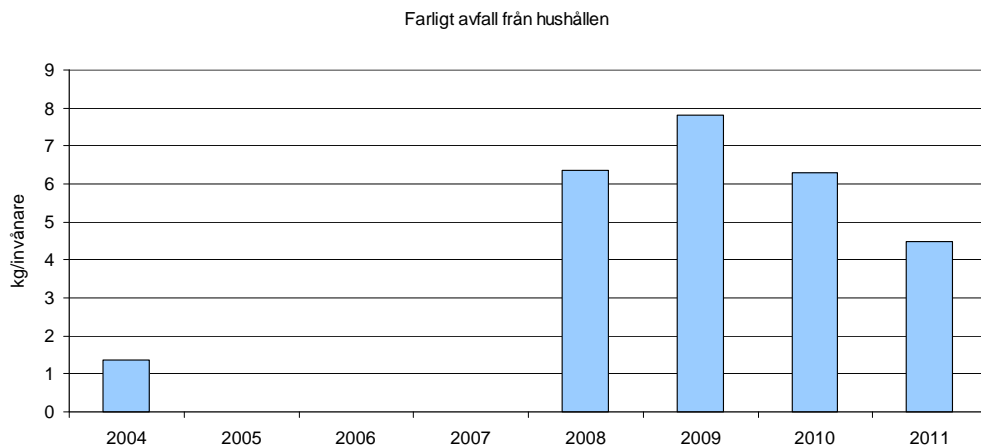
Polyaromatiska kolväten (PAH) i slam

Polyaromatiska kolväten finns i bildäck, asfalt och bilavgaser.

Figur. Polyaromatiska kolväten (PAH) i slam från Skillingarydsverket. Slam från alla reningsverken och enskilda brunnar från landsbygden transporteras till och behandlas på Skillingaryds avloppsreningsverk. Riktvärdet är 3 mg/kg torrsubstans. Källa: Tekniska kontoret

Hushållens farliga avfall

Figur. Insamlad mängd farligt avfall per invånare vid återvinningscentralen. Uppgifter från 2005, 2006 och 2007 saknas. Källa: Tekniska kontoret

4.8 Sammanfattning

- Kemikalieområdet är brett och komplext och alla miljö- och hälsokonsekvenser är långt ifrån kända. Nya konstgjorda ämnen med okända miljö- och hälsokonsekvenser kommer ständigt ut på marknaden. Vårt konsumtionssamhälle med slit och släng, och med korta omloppstider är ett stort problem.
- Flera åtgärder har genomförts bl a att inte använda kemiska bekämpningsmedel i parkförvaltningen.
- Det förekommer förorenad mark på f d industritomter i tätorterna. Kommunen måste i sina olika roller fortsätta och bevaka, skaffa sig mer kunskap samt genomföra diverse åtgärder.

5. Skyddande ozonskikt

Ozonskiktet skall utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV-strålning.

5.1 Kommunstyrelsen

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

502. Kommunen ska om möjligt använda mer miljövänliga kylmedel än vad lagstiftningen kräver.

I den kommunala verksamheten (exkl de kommunala bolagen) så finns köldmedier i bl a värmepumpar, kylmaskinerna i tillagningsköket och i simhallarnas aggregat. Av dessa finns 8,6 kg ozonpåverkande HCFC i 4 st kylmaskiner: vårdcentralen i Skillingaryd, Hjortsjöskolan och affären/pizzerian i Hok. Påfyllnad är numera förbjuden och användningsförbud gäller fr o m 2015.

De ämnen som ersatt freonerna benämns HFC (fluorkolväten). De är inte ozonpåverkande men klimatpåverkande. Totalt finns det 202,5 kg HFC i de kommunala verksamhetslokalerna exklusive de kommunala bolagen.

5.2 Kultur- och fritidsförvaltningen

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

502. Kommunen ska om möjligt använda mer miljövänliga kylmedel än vad lagstiftningen kräver.

De kylmedel som används på de konstfrusna isytorna är ammoniak och saltlösning vilka båda anses vara förhållandevis miljövänliga och inte påverka ozonskiktet negativt.

I simhallarnas avfuktningssystem används ett köldmedium av typ R 407c, som inte har någon negativ påverkan på ozonsiktet men ämnet bidrar till växthuseffekten.

5.3 Miljö- och byggnämnden

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

501. Minskning av utsläpp genom övergång till mer miljövänliga köldmedier.

Miljö- och byggnämnden har tillsyn på anläggningar med mer än 10 kg installerade köldmedier. Varje år rapporterar verksamhetsutövarna till nämnden hur mycket som finns installerat och hur mycket som flits på under året. Under året sammanställs inkomna årsrapporter (sista dag för rapportering är den 31 mars). Antal anläggningar och mängder redovisas årligen till Naturvårdsverket. Mängden köldmedier som är ozonpåverkande har minskat kraftigt men dessvärre är de nya köldmedierna kraftigt klimatpåverkande.

Övriga åtgärder

I samband med rivningslov bör det alltid ställas krav på inventering och rivningsplan samt att utskick görs till rivningsentreprenörer om vilka material som kan förekomma liksom en checklista för hantering av rivningsavfall. I ärenden som kräver rivningslov/anmälan enligt PBL ställs alltid krav på inventering och kontrollplan (rivningsplan). Omhändertagande av rivningsmaterial och eventuell förekomst och omhändertagande av farligt avfall diskuteras vid samråd.

Broschyrerna "Information om bygg- och rivningsavfall" och "Sorteringsguide för rivningsavfall", framtagna av Länsstyrelsen i Jönköpings län, har lämnas till sökande när ansökan respektive anmälan inkommit till kommunen.

Utskick till rivningsentreprenörer om vilka material som kan förekomma har inte utförts. Dock kommuniceras Miljö- och byggförvaltningens tjänstemäns kunskaper och erfarenheter, om berörda rivningsobjekt, med sökande i form av granskningsyttrande när en ansökan eller anmälan om rivning inkommit till förvaltningen. En form av checklista för hanteringen ingår i inventeringen och kontrollplanen (rivningsplanen).

I fall där rivningslov/anmälan ej krävs enligt PBL och förvaltningen får kännedom om rivningen begärs inventering med stöd av Miljöbalken.

5.4 Tekniska utskottet

Övriga åtgärder

Tekniska kontoret har tagit del av broschyrerna "Information om bygg- och rivningsavfall" och "Sorteringsguide för rivningsavfall", framtagna av Länsstyrelsen i Jönköpings län, och de finns och delas ut på återvinningscentralen.

Kylar och frysar tas emot på återvinningscentralen i Vaggeryd. Företagare betalar en avgift för att få lämna denna typ av avfall men för privatpersoner är det gratis. Under 2011 samlades 639 st kylvaror in. På grovsopinsamlingen vår och höst samlas även kylvaror in.

5.5 VSBO

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

502. Kommunen ska om möjligt använda mer miljövänliga kylmedel än vad lagstiftningen kräver.

VSBo har tre kylmaskiner med HFC på sammanlagt 9,8 kg år 2010. Det är Pizzeria Saturnuskällaren i Skillingaryd, Apoteket i Vaggeryd och Ritz konditori i Vaggeryd som har kylmaskiner.

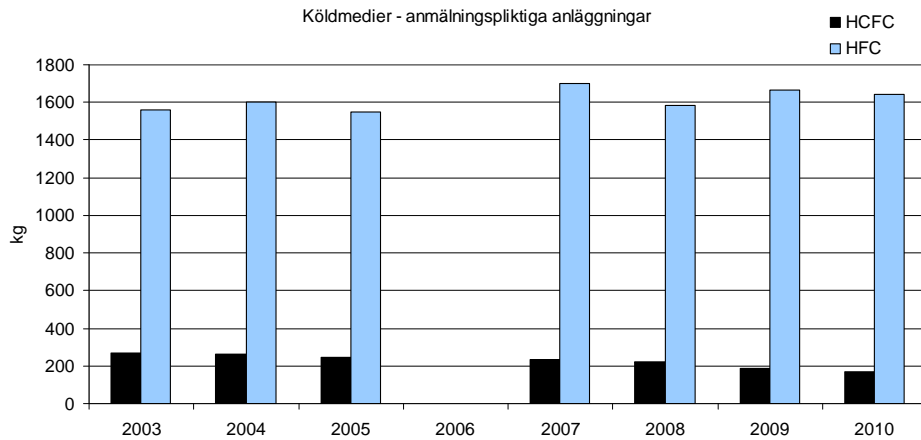
5.6 Miljönyckeltal

Geografiska området

Inrapporterad mängd köldmedier

Miljö- och byggnämnden har tillsyn över anmälningspliktiga verksamheter dvs de med mer än 10 kg köldmedier. Verksamhetsutövaren ska årligen lämna rapport till

nämnden. Ozonpåverkande HCFC förekommer fortfarande och övergång till andra alternativ går långsamt.

Figur. Köldmedier i anmälningspliktiga anläggningar. Källa: Miljö- och byggförvaltningen

Kommunal verksamhet

Mängden köldmedier i de kommunala lokalerna har inte förändrats jämfört med 2010.

Köldmedier

Fastighetsenheten	2010	2011
HCFC (kg)	8,6	8,6
HFC (kg)	202,5	202,5
VSBo		
HFC (kg)	9,8	

5.7 Sammanfattning

- Miljö kvalitetsmålet Skyddande ozonskikt kommer på nationell nivå att nås till måläret 2020, bland annat tack vare bindande internationella överenskommelser inom Montrealprotokollet från 1987.
- Användningsförbud gäller för HCFC fr o m 1 januari 2015. Kommunen och alla andra användare måste då och helst långt innan dess, ha ersatt de ozonnedbrytande ämnena med miljövänliga icke klimatpåverkande ämnen. Kommunen bör föregå med gott exempel och snarast ersätta de fyra kylmaskinerna med HCFC.

6. Säker strålmiljö

Människors hälsa och den biologiska mångfalden skall skyddas mot skadliga effekter av strålning i den yttre miljön.

6.1 Barn- och utbildningsnämnden

Övriga åtgärder

Åtgärder har vidtagits för att öka barnens möjligheter att vara ute mer genom att sätta upp nya solskydd, t ex på Götafors har man både satt upp solsegel och plasttak, vilket ledde till att barnen kunde vistas mer utomhus. I Hok har man byggt en altan med plasttak för att skydda mot solen.

6.2 Kultur- och fritidsnämnden

Övriga åtgärder

Alla de fem kommunala badplatserna ligger i västerlägen, vilket gör att eftermiddagssolen stundtals kan bli stark. För badgäster som önskar en behaglig skugga finns det vid samtliga bad möjlighet att uppsöka gräsytor med träd eller buskage som erbjuder skugga.

6.3 Miljö- och byggnämnden

Övriga åtgärder

I höstnumret av kommunens tidning ”Vaggeryds kommun informerar” har miljö- och byggförvaltningen informerat om behovet för fastighetsägare att mäta radon i bostadshus.

I bygglovsprocessen har bygginspektörer inte beaktat tillgänglighet till skugga i handläggningen, om det inte funnits reglerat i detaljplanen t ex förbud att avverka träd. Det har inte gjorts några detaljplaner för t ex skolområden under året. För att säkerställa att frågan belyses i tidigt skede kommer behovsbedömningen, som används i detaljplanearbetet, att kompletteras med frågeställning om tillgänglighet till skugga.

6.4 Tekniska utskottet

Övriga åtgärder

Hänsyn tas både till ljus och skugga vid skötsel och nybyggnation av offentliga miljöer.

6.5 VSBO

Övriga åtgärder

Vid nybyggnation och uppförande av gårdar, tillhörande bostadshus, ska det finnas tillgänglighet till skugga, exempelvis paviljong eller större träd.

6.6 Sammanfattning

- Miljö kvalitetsmålet Säker strålmiljö är på nationell nivå nära att nås till 2020 tack vare arbetet med tillsyn och kontroll.
- Kommunen har flera möjligheter att verka för säker strålmiljö och ökad tillgänglighet till skugga i offentliga miljöer, skolgårdar, lekplatser, torg och badplatser. Exempel på åtgärder där hänsyn måste tas är tillsyn av solarier, fysisk planering, bygglov, projektering av egen byggnation, utformning av skolgårdar, grönyteskötsel och skötsel av badplatser.

7. Ingen övergödning

Halterna av gödande ämnen i mark och vatten skall inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningarna för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.

7.1 Kultur- och fritidsförvaltningen

Mål/åtgärder i miljöprogrammet

704. Kommunen skall arbeta fram strategi för minskning av konstgödsel-användningen vid idrottsanläggningar. Strategin ska redovisas för KS.

Den totala mängden gödsel som användes på de kommunala idrottsplatserna under 2011 uppgick till 3,4 ton, vilket kan jämföras med drygt 5 ton/år året innan. Av 2011 års förbrukning var 40 % konstgödsel och 60 % halv eller helt organisk gödsel. Ur miljösynpunkt vore det bäst om en näst intill helt organisk gödsel kunde användas men av kostnadsskäl är detta inte möjligt. Organisk gödsel har dessutom kortare verkningstid. Det går åt tre gånger mer organisk gödsel för att få samma effekt som med konstgödsel. Någon strategiplan för att minska användandet av konstgödsel på idrottsplatserna är inte framtagen. Diskussioner förs dock med idrottsplatserna om att successivt övergå till ökad användning av organisk gödsel som ersättning för konstgödseln.

7.2 Miljö- och byggnämnden

Mål/åtgärder i miljöprogrammet

703. Information ges till allmänheten för att dels minimera utsläpp av övergödande ämnen via avlopp dels öka användningen av miljömärkta produkter.

46 ärenden om enskilda avlopp har beslutats under 2011. Under 2010 beslutades 57 ärenden och 2009 beslutades 41 st.

Hösten 2010 ansökte nämnden om LOVA-stöd hos länsstyrelsen för att inventera enskilda avlopp inom Hokaåns och Häråns avrinningsområde. Projektet beviljades medel och kommer att pågå åtminstone 2011-2012. Inom området finns ca 160 objekt att inventera. 123 st av dessa bedömdes sommaren 2011. 62 st bedömdes sakna eller ha brister i den efterföljande reningen, 5 st har otillräckliga skyddsavstånd, 6 st har otillräcklig slamavskiljning och 30 st saknar tillstånd. 20 st bedömdes vara ok. Arbetet fortsätter i augusti 2012 med att en projektanställning startar.

I samband med inventeringen sommaren 2011 har information om behovet av att ha ett väl fungerande enskilt avlopp spridits via Jönköpingsposten och Sveriges Radio.

Kommuntidningen användes våren 2012 och kommer även framöver att användas för att sprida information till hushållen om enskilda avlopp.

705. Kommunen ska informera allmänheten om alternativa, miljömärkta produkter för privat bruk.

Miljötips finns sedan tidigare på hemsidan. I kommunens infotält på Skillingaryds höstmarknad den 1 oktober fanns med en hel del miljöinformation bl a om

miljömärkningar som Svanen, Falken och KRAV, cykelvägar samt fjärrvärmeområdena.

Ett miljöseminarium ordnades på kvällen den 3 oktober för allmänheten om konsumenternas makt och att handla miljösamt. Framöver kan kommundning, som går ut till alla hushåll, användas för att sprida miljöinformation.

7.3 Tekniska utskottet

Övriga åtgärder

Under 2011 påbörjades utbyggnaden av VA-ledningssystemet i Hagafors. Det rör sig om fem fastigheter som ska anslutas till det kommunala avloppssystemet. I samband med detta erbjuds även kommunalt vatten.

Under 2011 återanvändes ca 800 ton avloppsslam från vassbäddar till sluttäckning av deponin.

Ny pumpstation har anlagts i Byarum. Förbättringar som har uppnåtts är dels en bättre arbetsmiljö och dels en säkrare funktion som minskar risken för bräddningar vid höga belastningar samt vid strömavbrott.

7.4 Miljönyckeltal

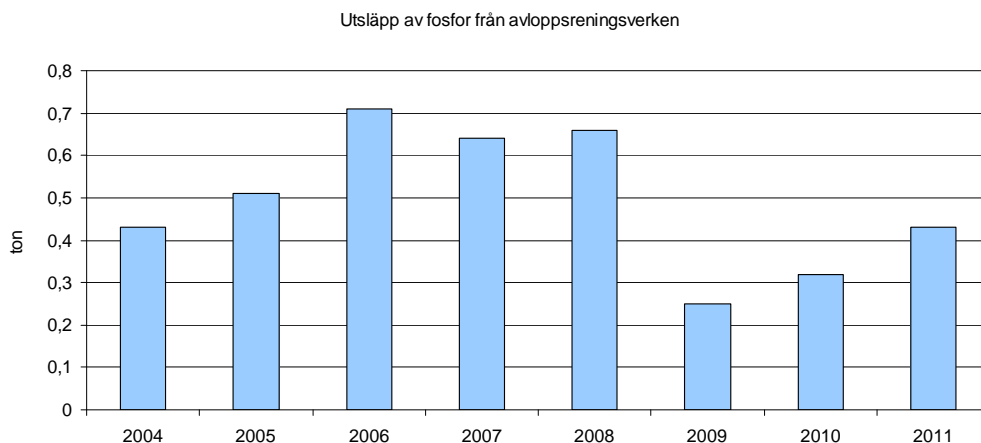
Diagrammen visar innehåll av fosfor, kväve och BOD₇ i utgående avloppsvatten i Skillingarydsverket. 97 procent av avloppsvattnet förs hit. I Bondstorp behandlas 2 procent, i Hagafors 0,7 procent och i Svenarum 0,3 procent. Reningsverken i Hagafors och Svenarum kommer att läggas ner inom de närmaste åren och istället kommer avloppsvattnet att pumpas och behandlas på Skillingaryds avloppsreningsverk.

Skillingarydsverket fosfor i renat avloppsvatten

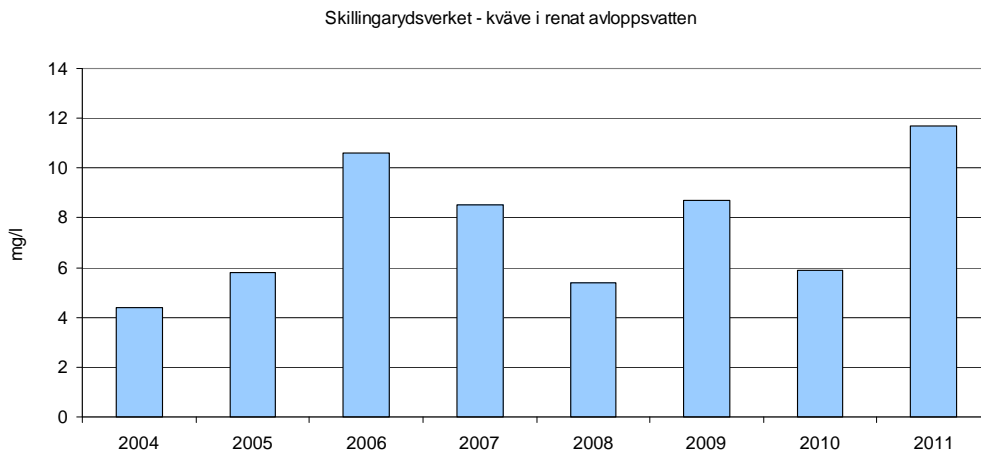
Figur. Fosforhalt i renat avloppsvatten i Skillingarydsverket. Riktvärdet är 0,8 mg/l.
Källa: Tekniska kontoret

Utsläpp av fosfor från avloppsreningsverken

Figur. Avloppsreningsverkens utsläpp av fosfor. Källa: Tekniska kontoret

Skillingarydsverket kväve i renat avloppsvatten

Figur. Kväve i renat avloppsvatten i Skillingarydsverket. Riktvärdet är 15 mg/l.
Källa: Tekniska kontoret

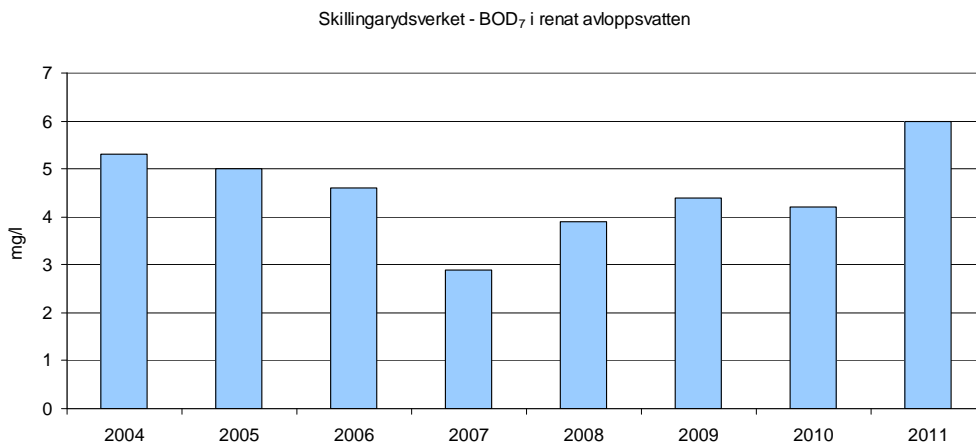
Utsläpp av kväve från avloppsreningsverken

Figur. Avloppsreningsverkens utsläpp av kväve. Källa: Tekniska kontoret

Skillingarydsverket BOD₇ i renat avloppsvatten

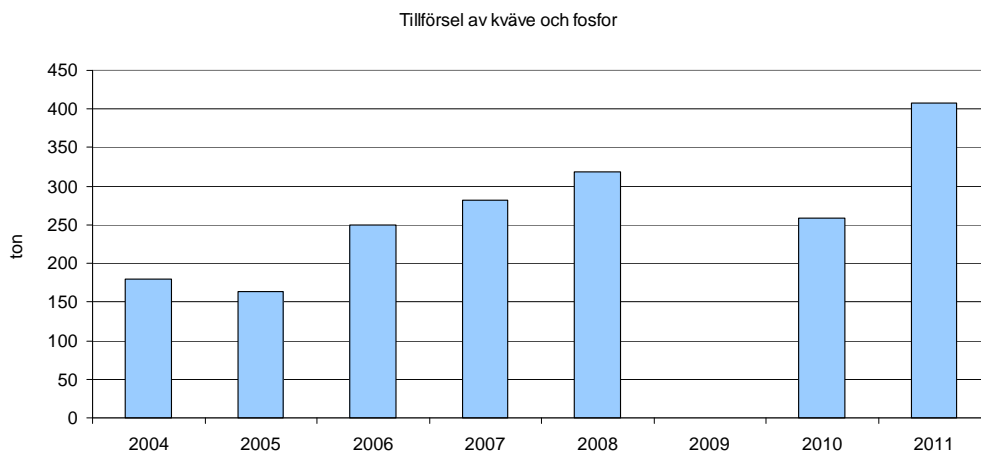
BOD₇ är ett mått på syrebehovet för att bryta ner organiskt material och är ett indirekt mått på mängden organiska substanser i vattnet och hur förorenat vattnet är.

Figur. BOD₇ i renat avloppsvatten i Skillingarydsverket. Riktvärdet är 10 mg/l. Källa: Tekniska kontoret

Nettotillförsel av kväve och fosfor till vattendragen

Marken och andra utsläpp i Vaggeryds kommun har tillfört vattendragen 13 ton fosfor och 395 ton kväve under 2011, sammanlagt 408 ton. Från avloppsreningsverken kommer 0,43 ton fosfor och 15,6 ton kväve. För mer info om mängderna från avloppsreningsverken se ovan. Jord- och skogsmark samt enskilda avlopp är andra källor. Nedfall via luften läcker via marken ut till vattendragen. Biltrafiken är en av de stora källorna av kväve.

Figur. Nettotillförsel av kväve och fosfor till vattendragen. Mängden är starkt kopplad till om det varit mycket nederbörd. I uppgiften ingår urlakning från omgivande mark och utsläpp från avloppsreningsverken.

7.5 Sammanfattning

- Länsstyrelsen har förelagt kommunen att anordna allmän vatten- och avlopps-anläggning i Åker (ska vara tagen i drift senast 2013-12-31) och Bondstorp (ska vara tagen i drift senast 2015-12-31). Kommunens beslutsprocess för en lösning i Åker pågår.

Utöver åtgärder i Åker och Bondstorp behöver också andra områden åtgärdas. I första hand prioriteras Åker, Bondstorp och Hagafors. Åtgärder behövs också för Nyholm, Starkeryd fritidsområde, Rastad, Åhult och Mölnarps fritidsområde.

- Reningsverket i Skillingaryd bedriver ett föredömligt arbete. Man har under många år arbetat långsiktigt och strategiskt med att minska miljöpåverkan och effektivisera reningsprocessen.
- Hösten 2010 ansökte miljö- och byggnämnden om LOVA-stöd hos länsstyrelsen för att inventera enskilda avlopp inom Hokaåns och Häråns avrinningsområde. Projektet beviljades medel och kommer att pågå åtminstone 2011-2012. Inom området finns ca 160 objekt att inventera. 123 st av dessa bedömdes sommaren 2011. 62 st bedömdes sakna eller ha brister i den efterföljande reningen, 5 st har otillräckliga skyddsavstånd, 6 st har otillräcklig slamavskiljning och 30 st saknar tillstånd. 20 st bedömdes vara ok. Arbetet fortsätter i augusti 2012 med att en projektanställning startar.
- Att den efterföljande reningen i enskilda avloppslösningen har brister eller saknas är relativt vanligt. Andelen i inventeringen sommaren 2011 var 50 %. Som privatperson har man ansvar för att ha en fungerande och korrekt avloppslösning och det är tråkigt att kommunens personal och resurser måste användas till att kontrollera en så självklar miljöåtgärd.

8. Levande sjöar och vattendrag

Sjöar och vattendrag skall vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer skall bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion skall bevaras samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.

8.1 Kommunstyrelsen

Mål/åtgärder i miljöprogrammet

801. Hårdgjorda ytor ska minskas och i projektering ska alternativ till asfaltering övervägas och väljas om det är ekonomiskt och funktionellt möjligt. Vid nyetablering av hårdgjorda ytor ska dessa förses med lokalt omhändertagande av dagvatten. Dagvatten sköljer med sig föroreningar och partiklar till omkringliggande vattendrag och påverkar där vattenlevande organismer. I takt med att det blir vanligare med häftiga regn och höga flöden ökar risken för både översvämningar och negativ påverkan på recipienten. I förslaget till översiktsplan har frågeställningar om hur dagvatten ska omhändertas och att det bör ske så lokalt som möjligt aktualiserats. I den fortsatta planläggningen av områden är dagvattenaspekten en central fråga.

Övriga åtgärder

Vaggeryds kommun har sedan översiktsplanens samråd gjort en grov översyn av sin vattenplanering och förslaget till översiktsplan har kompletteras med ett kapitel som rör vattenplanering med bl a en beskrivning av miljökvalitetsnormerna och Vattenmyndighetens statusklassningar av yt- och grundvattenförekomsterna. Statusen för några av vattendragen behöver förbättras för att nå nivån god status.

Vattendrag med måttlig ekologisk status är:

- Västerån
- Österån
- Stödstorpaån
- Del av Lagan
- Hokaån och Hokaån
- Malmbäcksån

Vattendrag med otillfredsställande ekologisk status är:

- Mossjön
- Vederydsån
- Vedabäcken

Vatten som ej uppnår god kemisk status är:

- Älgabäcken
- Eckern

Grundvattenförekomster med otillfredsställande kemisk status är:

- Vaggeryd-Taberg
- Värnamo-Ekeryd

För mer information se förslaget till översiktsplan och Vatteninformationssystem Sverige www.viss.lst.se.

I förslaget till översiktsplan ingår också information om hur kommunen ser på enskilda avlopp i en rad sjönära lägen.

8.2 Miljö- och byggnämnden

Mål/åtgärder i miljöprogrammet

803. Kommunen ska verka för införande av slutna fordonstvättar.

Inventering av befintliga fordonstvättar är påbörjad. Slutna fordonstvättar anses inte längre vara det som ska prioriteras i miljötillsynen. Tillsynen inriktas på att se till att det finns fungerande oljeavskiljare, att det finns rutiner för tillsyn och skötsel, bland annat för oljeavskiljare och oljeavskiljarens larm, och kemikalier (avfettningsmedel, bilschampoo m m).

804. Information till allmänhet och industrier för att minimera utsläpp av kemikalier och tungmetaller via avlopp.

Ingen specifik informationsinsats genomförd av förvaltningen under 2011.

Övriga åtgärder

Under sommaren 2011 har länsstyrelsen tagit prover i Linneshön för att klarlägga sjöns status. Bakgrunden är klagomål från närboende att sjön är övergödd. De första resultaten visar att det djupaste partiet har syrefri botten. Utredningsarbetet fortsätter, länsstyrelsens ansvar, och kommunen tar del av resultaten och delger boende och verksamhetsutövare i området.

Vaggeryd arbetar efter länsplanen för skydd och restaurering av sjöar och vattendrag och åtgärder genom återutsättning av fisk och kräftor. Återisättning av flodkräfta (1 plats) och mört (2 platser) har skett under 2008, 2009 och 2010. Under 2012 ska resultaten följas upp med hjälp av elfiske och nätprovfiske.

8.3 Tekniska utskottet

Mål/åtgärder i miljöprogrammet

801. Hårdgjorda ytor ska minskas och i projektering ska alternativ till asfaltering övervägas och väljas om det är ekonomiskt och funktionellt möjligt. Vid nyetablering av hårdgjorda ytor ska dessa förses med lokalt omhändertagande av dagvatten.

Minskning av hårdgjorda ytor visar sig i praktiken svårt att genomföra. Problem med dagvattenhanteringen uppstår endast i de större orterna där mycket hårdgjorda ytor finns. Att i dessa orter börja anlägga grusvägar kommer troligtvis inte uppskattas av de boende. Där det kan vara aktuellt att anlägga grusvägar d v s utanför tätorterna finns generellt sett inget problem med dagvattenhanteringen.

Tekniska kontoret driver istället på att fastighetsägare själva skall omhänderta dagvattnet på den egna tomten.

På flera ställen i kommunen infiltreras även dagvattnet från vägar lokalt genom ett dagvattensystem. Ett dagvattensystem är i princip en grop i marken, som fyllts med ett material med stort hålrum så att det kan ta emot det dagvatten som leds till systemet. Från systemet kan dagvattnet infiltrera till omkringliggande jordlager.

802. Tekniska utskottet ska till KS redovisa de punkter där en bortkoppling av dagvattenanslutning från spillvattennätet innebär en påtaglig förbättring av avloppsvattnets kvalitet. Redovisningen ska även innehålla förslag till annan rening av dagvattnet vid den aktuella punkten.

Avloppets kvalitet förbättras inte av att dagvattenanslutningar som finns på spillvattnet bortkopplas. Vinsten är istället att man slipper rena detta vatten och att belastningen på spillvattenledningen samt hanteringen av spillvattnet minskar. Att inventera alla fastigheter som är påkopplade på kommunalt VA i kommunen är ett kostnadskrävande och besvärligt arbete. VA-verksamheten har istället prioriterat de orter där stora problem föreligger med överbelastade spillvattenledningar.

Hok och Byarum är två orter som vid kraftiga regn och snösmältningar överbelastar spillvattennätet. Undersökningar har gjorts på varje fastighet och varje rännstensbrunn för att se vilken ledning dagvattnet belastar. Tekniska kontoret inväntar den vädersituation när de extrema förhållandena uppkommer. I Hok är det troligtvis dräneringsvattnet från fastigheterna som belastar spillvattenledningen till största del. Detta dräneringsvatten kan inte kopplas på den befintliga dagvattenledningen som finns i gatan i och med att dagvattenledningen ligger för ytligt. Lokalt omhändertagande av dagvatten är uteslutet i Hok p g a högt grundvatten och dåliga markförhållanden. Att åtgärda problemen i Hok kommer att vara extremt kostsamt för VA-verksamheten.

804. Information till allmänhet och industrier för att minimera utsläpp av kemikalier och tungmetaller via avlopp.

Information om vad som hör hemma i spill- och dagvattenledning skickas ut till hushållen i en "Renhållning, vatten, avlopp"-broschyr varje år.

En informationsbroschyr riktad till industrier, används vid kontakter med företag för att informera om vilka krav som ställs. Information sker också på sedvanligt sätt muntligen.

Övriga åtgärder

En dagvattendamm har anlagts 2011 mellan Lagagatan och E4:an. Anläggningen fungerar som flödesutjämning innan vattnet leds vidare till Lagan. Bättre vattenkvalité och höjning av rekreativsvärdet är positiva följdverkningar.

8.4 Sammanfattning

- I översiktsplanen har både ytvatten och grundvattenfrågorna aktualiserats i ett Vattenplaneringskapitel. Miljökvalitetsnormerna nås inte i alla vattendrag och grundvattenförekomster. För att arbeta vidare med frågorna kring miljökvalitetsnormer och andra angelägna va-frågor ska en vatten- och avloppsplan arbetas fram, start 2013.
- Flera verksamheter i kommunen hanterar ärenden och löpande verksamheter som påverkar ytvatten- och grundvattenkvaliteten. Ökad samverkan och kunskapsöverföring är önskvärt. Se också kapitel 9. Grundvatten av god kvalitet och kapitel 11. Myllrande våtmarker.

9. Grundvatten av god kvalitet

Grundvattnet skall ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.

9.1 Kommunstyrelsen

Mål/åtgärder i miljöprogrammet

904. Försiktighet ska iakttas vid exploatering inom skyddsområde för vattentäkter. I förslaget till översiktsplan som är på utställning under februari och mars 2012, ingår inget förslag på exploatering i/vid vattenskyddsområden. (Bostadsområdet Östra strand har tagits bort.)

Varsamhet om grundvattenförekomsterna för att långsiktigt säkerställa ett bra dricksvatten för alla invånare är en väsentlig framtidsfråga. Vattentäkterna i Vaggeryd och Skillingaryd finns inom den långsträckt grundvattenförekomsten Värnamo-Ekeryd. Vattenmyndigheten har klassat statusen för grundvattenförekomsten som otillfredsställande. Klassningen har sin grund i förorenad mark i Värnamo och Vaggeryds tätorter. De identifierade föroreningarna i Vaggeryds kommun ligger utanför den sekundära skyddszonen för Vaggeryds vattentäkt och bedömningen är att de inte kommer att påverka vattentäkten.

Vaggeryds kommun har i samband med översiktsplanen sett över sina skyddsområden och kommit fram till att skyddsområdena i Hok och Klevshult inte längre är nödvändiga. Vattentäkten i Hok används inte efter att man hittat rester av bekämpningsmedel i vattnet. Samhället får numera sitt vatten från Vaggeryds vattentäkt. Klevshult får sitt vatten från Skillingaryd och eftersom Skillingaryd och Vaggeryd är reservvattentäkter för varandra så vattentäkterna i Klevshult och Hok behövs inte som reservvattentäkter.

Räddningstjänsten yttrar sig över detaljplaner och för fram riskerna med exploatering i vattenskyddsområden.

9.2 Miljö- och byggnämnden

Mål/åtgärder i miljöprogrammet

901. Vattenvårdsarbetet sker i samråd med vattenmyndigheten.

I april 2011 besökte beredningssekretariatet för vattenförvaltningen kommunen. Syftet var att dels få information om kommunens arbete enligt åtgärdsprogrammet, dels ta del av kommunens synpunkter på vilket stöd man behöver för det fortsatta vattenvårdsarbetet.

I samband med framtagandet av utställningshandlingen för översiktsplanen har information hämtats från databasen VISS-Vatteninformationssystem Sverige och genom handläggare på beredningssekretariatet för vattenförvaltningen. VISS (VattenInformationssystem Sverige) är en öppen databas med alla Sveriges större sjöar, vattendrag, grundvatten och kustvatten. För mer info se www.viss.lst.se.

904. Försiktighet ska iakttas vid exploatering inom skyddsområde för vattentäkter. Under året har inte några detaljplaner gjorts vid vattenskyddsområden.

Övriga åtgärder

Vid anmälan av värmepump ställs krav att entreprenörerna ska vara certifierade eller ha motsvarande kunskap och att Normbrunn -07 ska följas.

9.3 Tekniska utskottet

Mål/åtgärder i miljöprogrammet

902. På gator och vägar där kommunen är väghållare ska saltning som halkbekämpningsmetod, i normala fall, inte brukas.

Tekniska kontoret fick dispens från nuvarande policy om saltningsförbud i kommunen. Dels kalla månader januari-mars och dels övertagande av några större vägar från Trafikverket har resulterat i en ökning av saltanvändningen. På de mindre kommunala vägarna används sand.

903. Kommunen ska aktivt påverka Trafikverket till en reduktion av saltanvändningen inom sin verksamhet.

Tekniska kontoret påverkar inte Trafikverket till en reduktion av saltanvändningen. I en strävan att nå nollvisionen anser Tekniska kontoret att saltanvändning är nödvändig på de större vägarna där det förefaller stor risk för dödsolyckor i och med höga hastigheter och höga trafikmängder.

904. Försiktighet ska iaktas vid exploatering inom skyddsområde för vattentäkter.

Kommunen har fem kommunala vattentäkter; i Vaggeryd, Skillingaryd, Svenarum, Hagafors och Bondstorp. För två av dem, Vaggeryd och Skillingaryd, finns antagna vattenskyddsområden med föreskrifter. Övriga tre ligger hos länsstyrelsen för beslut.

Ett vattenskyddsområde är skydd av en vattenförekomst med betydelse för dricksvattenförsörjningen. Skyddet innefattar vattentäkten och marken runt omkring. Inom vattenskyddsområdet gäller föreskrifter till skydd för vattentäkten. Normalt inrättas förutom brunnsområdet, där endast vattenverksamhet får förekomma, en primär skyddszon och en sekundär skyddszon, med olika stränga regler. Hänsyn tas till skyddsområdet vid exploatering. Man följer länsstyrelsens föreskrifter till skydd för grundvattnet.

Eftersom dricksvattentäkter har en begränsad livslängd vill kommunen även hitta ytterligare en dricksvattentäkt i Skillingaryd alternativt Vaggeryd. Detta för att på lång sikt trygga att det finns ett reserverat område att ta vatten ifrån när nuvarande vattentäkter tjänat ut.

Markförhållandena vid vattentäkten i Bondstorp är sådana att vattnet innehåller mycket järn som kräver rening och som minskar kapaciteten i brunnen efterhand. För att Bondstorp skall kunna växa behöver även dricksvattenuttaget på orten kunna öka. Därför vill kommunen reservera ett markområde för en framtida vattentäkt.

9.4 Sammanfattning

– Se sammanfattningen i kapitel 8.4.

11. Myllrande våtmarker

Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet skall bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.

11.1 Miljö- och byggnämnden

Mål/åtgärder i miljöprogrammet

1101. Kommunen ska verka för att faktaunderlag tas fram för mindre våtmarker i kommunen.

Det finns flera källor där man kan hämta information om mark och vatten. I VISS - Vatteninformationssystem Sverige, www.viss.lst.se - finns uppgifter om vattendrag och sjöar, dels biologisk, dels kemisk status. I kalkningsarbetet ingår faktaunderlag om vattendragens status och resultaten följs kontinuerligt upp. Våtmarks- och rikkärrsinventeringar är också gjorda. Naturvårdsverkets databas Skyddad natur är också ett utmärkt verktyg att använda sig av för att hämta kunskap om skyddad mark t ex naturreservat och biotopskydd. GIS-materialet (digitalt kartmaterial som är tillgängligt via intranätet) innehåller också mycket information att använda vid handläggning. Länsstyrelsens naturvårdsavdelning och skogsstyrelsen kan också lämna information.

11.2 Tekniska utskottet

Mål/åtgärder i miljöprogrammet

1102. Kommunen undersöker möjligheten att bygga fler konstgjorda våtmarker.

Tre våtmarksdammar byggdes 2002 för efterpolering av utgående avloppsvatten. Inga fler dammar för avloppsvatten har byggts sedan dess, däremot har dammar för dagvatten anlagts.

11.3 Sammanfattning

– Se kapitel 8.4 Sammanfattning.

12. Levande skogar

Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion skall skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.

12.1 Miljö- och byggnämnden

Mål/åtgärder i miljöprogrammet

1202. MBN ska upprätta en katalog över särskilt intressanta och skyddsvärda biotoper samt hotade arter inom kommunen.

GIS-materialet (det digitala kartmaterialet) innehåller mycket information om formellt skyddad natur som t ex naturreservat, biotopskydd, naturminnen och riksintresseområden för naturvård. Även inventering av hotade arter med mera, finns att tillgå via den digitala kartan och materialet används vid handläggning.

Övriga åtgärder

Hattens naturreservat invigdes i september 2011. Ett 70-tal personer deltog. Största delen av reservatet ligger i Sävsjö kommun men det sträcker sig också in i Vaggeryds kommun. I kommunen finns totalt 7 naturreservat.

12.2 Tekniska utskottet

Mål/åtgärder i miljöprogrammet

1201. Kommunens eget skogsbruk ska vara certifierat enligt PEFC-standard.

Arbete pågår fortfarande med certifieringen. Ny skogsbruksplan måste tas fram då den befintliga är inaktuell. En framtida certifiering kräver ständig uppföljning samt förbättringar.

1203. Andelen lövskog på kommunal mark skall öka.

Under 2011 har en del granskog huggits ner i Hok. Vid Linnarbäcken har lövskog planteras. Tekniska kontoret arbetar efter en strategi att i tätortsnära områden ha tallskog som en skärm och släppa fram lövskog emellan.

Övriga åtgärder

Sommaren 2012 inventeras skyddsvärda träd på kommunal mark. Inventeringen är en del av Naturvårdsverkets "Åtgärdsprogram för skyddsvärda träd i kulturlandskapet". Åtgärdsprogrammet syftar till att bevara hotade arter som är beroende av träd. Gamla och grova träd, träd med håligheter, hamlade träd, alléträd och döda träd är särskilt värdefulla för många insekter, fåglar, mossor, lavar och svampar. Gamla träd har höga kulturvärden eftersom de vittnar om människans historiska påverkan på landskapet. I tätbebyggda områden fyller träd dessutom en viktig estetisk funktion och bidrar till en grönare utomhusmiljö.

12.3 Miljönyckeltal

2011 fanns det 31 st skyddade områden i kommunen. I begreppet skyddat ingår skogliga biotopskyddsområden 18 st, djur- och växtskyddsområden 2 st, övrigt biotopskyddsområde 1 st, naturminne 2 st, naturreservat 7 st och nationalpark 1 st.

Naturresevat i kommunen är:

- Gärhovs storäng
- Brokullen
- Hatten
- Lilla Kungsbackens domänresevat
- Lyngemadssjön
- Tjurhults mosse
- Östermoskogen

12.4 Sammanfattning

- Skogscertifieringen är inte genomförd eftersom skogsbruksplanen inte är aktuell.

13. Ett rikt odlingslandskap

Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion skall skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.

13.1 Barn- och utbildningsnämnden

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

1301. 25 % av kommunens livsmedelsbudget ska utgöras av ekologiska livsmedel. Delvis uppnått.

Inköp av ekologiska livsmedel uppgick till 24 % av de totala livsmedelsinköpen under 2011. Målet är 25 %. Kostnaden för inköp av ekologiska livsmedel var 1 440 000 kr och det serverades inom BUN ca 120 000 ekologiska måltider.

Övriga åtgärder

Under 2011 har Vaggeryds kommuns restauranger fått KRAV-certifikat på följande livsmedel: mellanmjölk, krossade tomater, vetemjöl, gröna ärter, gula ärtor. Vid inköp av fisk så är fisken till 90 % MSC-märkt (Marine Stewardship Council). Närodlat: I första hand är det potatis och morötter. Närproducerat är varor från Vaggeryds chark.

13.2 Socialnämnden

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

1301. 25 % av kommunens livsmedelsbudget ska utgöras av ekologiska livsmedel.

Målet är att 25 % av kommunens livsmedelsbudget ska utgöras av ekologiska livsmedel. Utfallet för år 2011 blev 24 % motsvarande knappt en och en halv miljoner kr fördelat på ungefär 120 000 ekologiska måltider. Livsmedlen har främst varit mjölk, krossade tomater, vetemjöl och ärtor. Närodlatade produkter består främst av potatis och morötter. Fisken som köps in är till 90 % MSC-märkt (Marine Stewardship Council).

Gruppbestäder slänger inte mat eftersom de lagar mat på plats.

13.3 Tekniska utskottet

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

1302. Kommunen ska för sina egna jordbruksmarker förhindra igenväxning genom mulbete.

Stora delar av den egna jordbruksmarken är utarrenderad. I bland annat Bondstorp används mulbete för att förhindra igenväxning.

1303. Kommunen ska aktivt samverka med natur- och miljörådet inom planering av drift och förändring för kommunala vatten-, skogmarker, parkområden samt kommunala ängs- och hagmarker.

Natur- och miljörådet sammanträder minst två gånger per år och då deltar gatu- och parkchefen från tekniska kontoret.

1304. Skyddsvärda småbiotoper inom den tätortsnära kommunägda marken ska inventeras och redovisas.

Tekniska kontoret har inte gjort någon sådan inventering. För att en sådan inventering skall vara möjlig krävs tydliga riktlinjer och tillgång till nödvändig kunskap d v s konsultstöd.

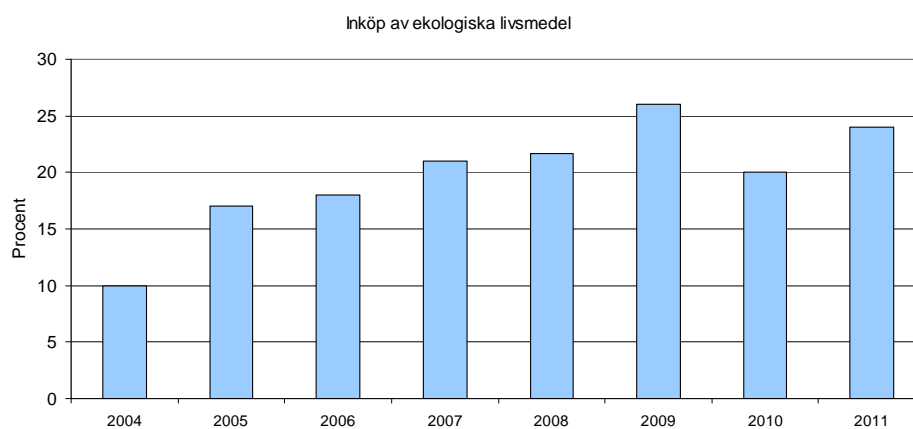
Övriga åtgärder

2011 sökte kommunen och fick beviljat lokala naturvårdsmedel hos länsstyrelsen för genomförande av projektet "Friluftsliv och biologisk mångfald Friluftsgården i Vaggeryd". Syftet med projektet är att inventera skogs- och gräsmarker i Friluftsgårdsområdet, upprätta en åtgärds- och en skötselplan, genomföra restaureringsåtgärder samt att informera genom skyltning och informationsdag. Projektet är treårigt och är en samverkan med Vaggeryds Skid- och orienteringsklubb.

13.4 Miljönyckeltal

Inköp av ekologiska livsmedel

Under 2011 har det skett en ökning från 20 % till 24 %. Målet är 25 %. Nationellt har Vaggeryds kommun tidigare år legat i topp med en femteplats 2009. 2011 har man halkat ner till en 34:e plats och nu toppar Lund med 43,3 % tätt följt av Malmö på 42,3 %. Källa: Rapporten Ekologiskt i offentliga storhushåll 2011 utgiven av Ekomatcentrum.

Figur. Inköp av ekologiska livsmedel i procent av det totala livsmedelsinköpet inom Barn- och utbildningsnämndens och Socialnämndens verksamheter. Källa: Barn- och utbildningsförvaltningen

I länet finns det 181 st KRAV-certifierade växtodlare och 161 st KRAV-djurhållare.

13.5 Sammanfattning

- Kommunens centralkök har 24% ekologiska livsmedel i sin tillagning 2011 och når därmed nästan målet på 25 %. Däremot tappar kommunen mark gentemot övriga kommuner. 2011 har man halkat ner till en 34:e plats och nu toppar Lund med 43,3 % tätt följt av Malmö på 42,3 %. Fortsatt satsning behövs.

15. God bebyggd miljö

Städer, tätorter och annan bebyggd miljö skall utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden skall tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar skall lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

15.1 Kommunstyrelsen

Övriga åtgärder

Kommunen har under 2011 fortsatt sitt arbete med att revidera översiktsplanen i syfte att få ett aktuellt planeringsunderlag för mark- och vattenanvändningen. Planen har varit utställd under februari och mars månad 2012 och ska antas under 2012.

Kommunen har dessutom fortsatt arbetet med att införa geografiskt informationssystem (GIS) och under 2011 har mer information gjorts tillgänglig i GIS och kommunen har även anslutit sig till geodataportalen vilket kommer innebära att kommunen får tillgång till ett än bättre kartdata som revideras oftare än förut.

Driftoptimering av lokalerna för att sänka energiförbrukningen genomförs löpande. Hösten 2011 startade en driftteknikerutbildning med deltagare från fastighetsenhetens entreprenörer och VSBos fastighetsskötare och drifttekniker. Under 7 halvdagar gick de igenom teori och praktik för energieffektivisering av byggnader. Kursen avslutades i mars 2012.

Fastighetsenheten har under året förbättrat utebelysningen på flera enheter, bland annat Götafors skola och förskola, Östra skolan, Slättens förskola, Fågelfors 1-6 och 7-9 samt Fågelfors förskola.

Energieffektiviseringsåtgärder genomfördes i sim- och sporthallen i Vaggeryd 2009 och 2010. Nya ventilationsaggregat med värmeåtervinning installerades. Vid uppföljning av hur mycket energi som sparats konstateras att det skett en minskning av energiförbrukningen från 890 MWh år 2008 till 625 MWh år 2011, en minskning med 30 %.

En åtgärd i energi- och klimatstrategin anger att år 2012 ska fastighetsenheten genomföra en energikartläggning som leder fram till en energieffektiviseringsplan. Den förra energikartläggningen genomfördes 2005/2006.

Sedan i augusti 2011 deltar fastighetschefen och miljöstrategen i en seminarierie serie arrangerad av länsstyrelsen och Tekniska Högskolan med syfte att höja kunskapen om miljöaspekter vid byggnation samt att arbeta fram gemensamma kriterier för länets kommuner. Kriterierna ska kunna användas både vid egen byggnation och vid försäljning av kommunal mark (markanvisningstävlingar). Våren 2012 finns ett förslag framtaget om att använda systemet Miljöbyggnad. Miljöbyggnad innehåller kriterier för kemikalier, energi och inomhusmiljö. Processen fortsätter.

15.2 Miljö- och byggnämnden

Mål/åtgärder i miljöprogrammet

1501. Bullernivån utomhus vid alla bostäder i kommunen ska maximalt uppgå till 65 dBA.

Kommunen har inte gjort någon heltäckande kartläggning av trafikbullerstörda. Det finns inga modelleringar gjorda längs E4. Vid behov görs bullerberäkningar i samband med detaljplaner.

Vägtrafik, tåg och flyg är välkända bullerkällor som stör många människor. Riksdagen har angett riktvärden för trafikbuller. Det finns även riktvärden för industribuller.

Bullernivåer från trafik anges som ett vägt medelvärde över ett dygn, så kallad ekvivalentnivå. Måttenheten för buller är dB(A) där A anger att ett särskilt filter använts som efterliknar örats upplevelse.

Det är svårt att mäta buller från trafik eftersom det är medelvärdet som skall redovisas, därför är de flesta bullerutredningar teoretiska beräkningar.

Höjdförhållandena på platsen spelar roll för hur ljudet sprider sig. Även plank eller bebyggelse påverkar hur ljudet studsar och var det blir bullerlä. Trafikmängden på järnvägsbanan eller vägen spelar roll samt avståndet från vägen/järnvägen till den planerade bebyggelsen.

Bullret vid nybyggnad får inte överstiga 55 dBA utomhus vid fasad (ekvivalentnivå). Bullret utomhus vid uteplatsen får inte överstiga 70 dBA (maximalnivå och den får överskridas högst fem gånger per timme, dagtid.) (Infrastrukturpropositionen 1996/97:53).

I översiktsplaneförslaget finns kvarteret Tor i ett läge nära järnvägen. Detaljplanen har påbörjats 2011 och kommer att färdigställas 2012. I samband med projektering av tunneln vid Götaforsvägen gjorde konsultfirman WSP - på kommunens uppdrag - bullerberäkningar. Det är rimligt att anta att samma förhållanden vad det gäller buller råder vid planområdet i kv. Tor. Genom att använda WSP's beräkningar kan man konstatera att skyddsavståndet av mark som inte får bebyggas (50 meter från järnvägen) räcker för att hamna under riksdagens riktvärden för buller.

De fasader som är närmast järnvägen får en beräknad ekvivalent ljudnivå på 50 dB(A). Inom planområdet kommer det dessutom att finnas plank/stängsel, garage och grönområden framför bostadshusen. Detta kan bidra till att dämpa bullret ytterligare. Därmed kommer även riktvärden för buller vid balkong och uteplats att uppnås eftersom balkonger och uteplats ska placeras vid bullerläsida. Detaljplanen möjliggör även byggherrens intentioner att dämpa buller med byggnadernas placering. Bullerfrågan kommer därutöver att särskilt bevakas i bygglovskedet.

I kommunens detaljplaner görs behovsbedömningar där bland annat miljömål och riktvärden finns med på en checklista som kollas av för att integrera miljöfrågor i detaljplanerna.

Övriga åtgärder

Antal nedskräpningsärenden som hanterats under 2011 är 7 st. 2010 var det 9 st.

15.3 Socialnämnden

Övriga åtgärder

Lågenergilampor används. Tvätt torkas ute om sommaren. Flergångskassar används vid inköp.

15.4 Tekniska utskottet

Övriga åtgärder

Muddring av Linnarbäcken genomfördes under 2011 för att säkra funktionen av befintlig vattenanläggning samt göra miljön mer attraktiv för rekreation och förströelse. Ny gångbro byggdes över Linnarbäcken samt LED-belysning sattes upp längs med promenadstråket.

Återvinningscentralen i Vaggeryd har tagit emot 380 studiebesökslever under 2011. Personalen på återvinningscentralen informerar om vikten av återvinning och återanvändning under dessa studiebesök.

Under 2011 inleddes ett samarbete mellan arbetsmarknadsenheten (AME) och återvinningscentralen. Föremål som inte går direkt till Röda Korset (Kupan) tas om hand av AME. De skänkta sakerna lagas och rustas upp för att sedan finnas till försäljning i Frejas bod.

Under 2011 arbetades en almanacka fram för 2012 med praktisk information om avfall, återvinning, vatten och avlopp. Almanackan skickades ut till samtliga hushåll med positiv respons.

15.5 VEAB

Övriga åtgärder

Beslut om utbyggnad av fjärrvärmenätet i Skillingaryd norrut till Strömlunds Snickerifabrik togs 2011. Utbyggnaden färdigställs 2012, och det ger stora möjligheter för andra företag längs sträckan att också välja fjärrvärme som är ett miljövänligt uppvärmningsalternativ och därmed fasa ut fossila alternativ som gasol.

Under året har VEAB anslutit 16 nya fjärrvärmekunder varav 10 villakunder. Totalt finns nästan 600 fjärrvärmekunder. Bland de stora kunderna kan Expertlagret och Vaggeryds Handelsträdgård nämnas. Totalt har kunder med en förväntad årsenergiförbrukning av 3 000 000 kWh anslutits. De största investeringarna har varit fullföljandet av förbindelsekulvert mellan pelletanläggningen på Fabriksgatan i Skillingaryd och Experts lager på Båramo, kulvert mot Strömlund, en ny reservpanncentral, utbyte av driftdatorer och byte av rökgasrening i Vaggeryd. Totalt har 7,8 Mkr investerats i fjärrvärmeverksamheten 2011.

15.6 VSBO

Övriga åtgärder

VSBo följer underhållsplanen och har bytt fönster i två fastigheter utav tre i kvarteret Rönnbäret. Fönsterbyte i tredje fastigheten kommer att ske under 2012.

Tilläggsisolering av vindsbjälklag har gjorts under 2011 i fastigheten Mercurius 5.

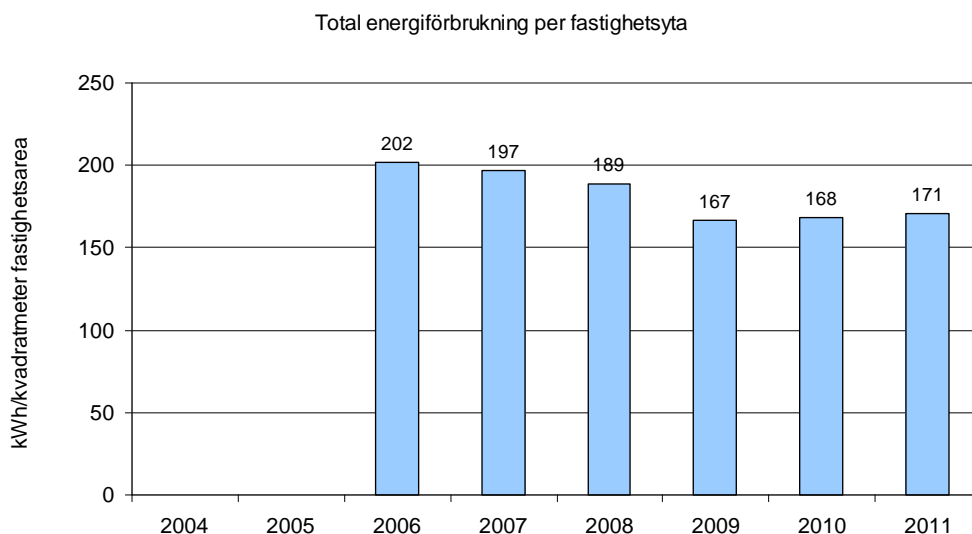
VSBo deltar tillsammans med fastighetsenheten i en utbildning i energioptimering av fastigheterna. Kursledare är YIT. Utbildningen riktar sig till fastighetsskötarna. Utbildningen startade under hösten 2011 och kommer att avslutas under våren 2012.

15.7 Miljönyckeltal

Kommunal verksamhet

Energiförbrukning i kommunala lokaler

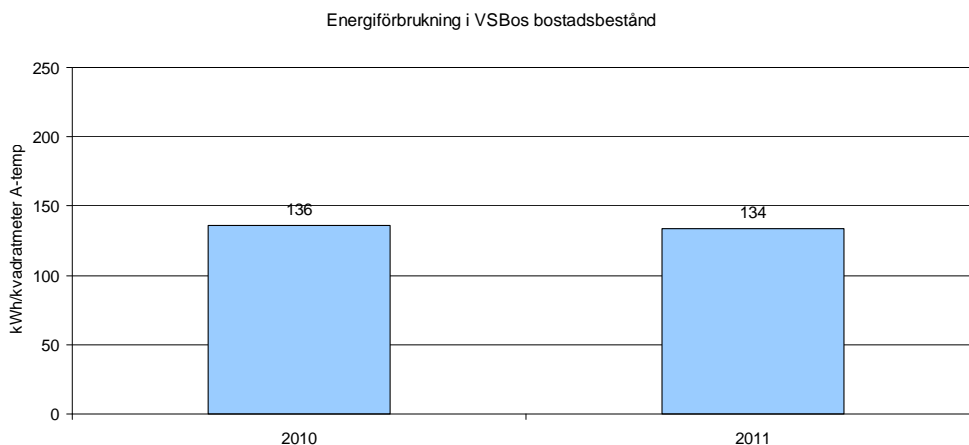
Energiförbrukningen per ytenhet har minskat jämfört med mitten av 2000-talet men har planat ut de senaste åren. Sedan 2008 genomförs ett systematiskt arbete med att energioptimera. Hösten 2011 startade en driftteknikerutbildning med deltagare från fastighetsenhetens entreprenörer och VSBo's fastighetsskötare och drifttekniker. Under 7 halvdagar gick de igenom teori och praktik för energieffektivisering av byggnader. Kursen avslutades i mars 2012.

Figur. Total energiförbrukning i kommunala lokaler exkl. kommunala bolag per fastighetsyta. Förbrukningen är graddagskorrigerad och gäller bruttototalarean. Uppgifter från 2004 och 2005 saknas. Källa: Fastighetsenheten.

För att kvalitetssäkra data kommer fastighetsytorna att mätas in under hösten 2012. Uppgifterna kommer sedan att kunna redovisas i A-temp som är den vedertagna ytenheten (ytor med uppvärmning till 10 grader eller varmare).

Energiförbrukning i VSBos bostadsbestånd

Figur. Total energiförbrukning i VSBos bostadsbestånd. Förbrukningen är graddagskorrigerad och gäller A-tempyta (yta som värms till 10 grader eller varmare). Källa: VSBo

Geografiska området

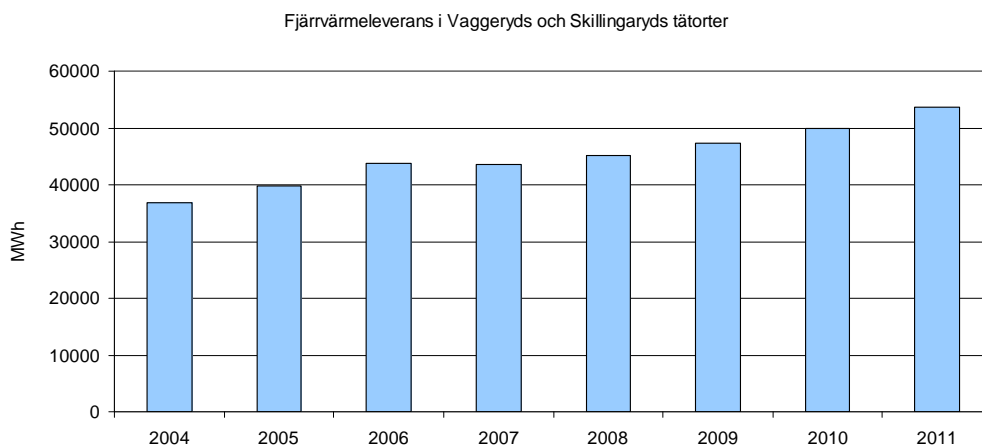
Insamlat hushållsavfall

	2010	2011
Hushållsavfall exkl förpackningsinsamling (ton)	2 010	2 211
Hushållsavfall exkl förpackningsinsamling (kg/inv.)	155	168

Källa: Tekniska kontoret

Fjärrvärmeleverans i Vaggeryds och Skillingaryds tätorter

Under året har VEAB anslutit 16 nya fjärrvärmekunder varav 10 villakunder. Totalt finns det knappt 600 fjärrvärmekunder.

Figur. Total fjärrvärmeleverans i Vaggeryds och Skillingaryds tätorter. Källa: VEAB

15.8 Sammanfattning

- Den översiktliga fysiska planeringen är central för både miljöarbetet och kommunens utveckling. Att vara konsekvent i den fysiska utvecklingen av

tätorterna genom att inte ta ny mark i anspråk utan förtäta och omvandla, är en viktig ledstjärna. Att hålla samman tätorterna ger underlag för service som kollektivtrafik och handel och syftar också till att hålla nere transportarbetet. Med den nya översiktsplanen finns underlag för det fortsatta arbetet.

- Fjärrvärmenätet byggs ut, bland annat vid nyetableringar som Strömlunds nya snickerifabrik i Skillingaryd. Det ger i sin tur möjlighet för ytterligare kunder att använda fjärrvärme. Fjärrvärme är ett prioriterat område i energi- och klimatstrategin.
- Avfallshantering och källsortering är alltid en aktuell miljöfråga. Återvinningscentralen gör ett bra jobb och är ett föredöme. Att källsortera organiskt matavfall är en satsning som bör prioriteras. Att få mer organiskt avfall till rötning i regionen och ökad biogasproduktion till fordonsbränsle är angeläget.
- Energieffektivisering är prioriterat både av fastighetsenheten och VSBo. Fortsatt satsning behövs.

16. Ett rikt växt- och djurliv

Den biologiska mångfalden skall bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer skall värnas. Arter skall kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor skall ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.

16.1 Miljö- och byggnämnden

Övriga åtgärder

Miljövårdspriset 2011 tilldelades Lars-Göran Carlsson. Pristagaren har på ett förtjänstfullt sätt, under mer än 30 år, arbetat med att bevara den gamla lokala stammen av flodkräfta. Med stort engagemang bedrivs beståndsvård och med genuint intresse och kunskap sprids information. Pristagaren är en stor inspirationskälla.

Natur- och miljörådet har haft två möten under året. Information har bland annat lämnats om miljöredovisning 2010, om möjligheterna för föreningarna att söka lokala naturvårdsmedel och om den nya energi- och klimatstrategin.

Miljöstrategen har i mars 2011 deltagit i arbetet med tekniska förvaltningens projektansökan om lokala naturvårdsmedel. Medel beviljades för ett projekt som handlar om inventering och restaureringsåtgärder samt information vid VSOK-stugan i Vaggeryd. Projektet pågår 2011-2013.

16.2 Sammanfattning

– Se kapitel 16.1 ovan.

17. Miljöanpassad livsstil

För att miljömålen skall nås behöver anställda, invånare, organisationer och företag bidra med en miljöanpassad livsstil för att nå en ekologiskt hållbar utveckling.

17.1 Barn- och utbildningsnämnden

Mål/åtgärder i kommunens miljöprogram

1701. Barn- och utbildningsnämnden ska fortsätta sitt arbete med grön flagg, miljöskolor, ISO 14000 samt KRAV. Samtliga förskolor och skolor i kommunen skall erhålla miljöutmärkelsen Grön flagg.

Delvis uppfyllt.

Samtliga enheter inom Fågelforsområdet har erhållit Grön Flagg-certifiering. Inom område Norr finns också många certifieringar men flera enheter på Hjortsjöskolan saknar certifiering. Vid jämförelse med kommuner i länet så ligger Vaggeryds kommun på en andra plats med 19 enheter, varav 17 st är kommunala. Jönköpings kommun ligger på första plats med 28 certifierade enheter. (I siffrorna ingår familjedaghem och fristående verksamheter.) Källa: Barn- och utbildningsförvaltningen och Håll Sverige Rents hemsida.

Certifierade enheter

Bondstorps förskola och skola

Bullerbyns förskola

Friskus förskola

Fritidens förskola

Fågelfors förskola

Fågelforsskolan 6-9

Fågelforsskolan F-6

Fågelforsskolan, särskolan

Gullbäckens förskola

Götafors skola och fritidshem

Hok skola och förskola

Klevshults förskola/skola F-5

Nyckelpigans förskola

Slättens förskola

Sörgårdsskolan

Tallbackens förskola

Tofthagaskolan

Åkers skola

Östra skolan

En skola/förskola skall efter inskickad och godkänd handlingsplan skicka en rapport till Håll Sverige Rent efter tidigast 6 månader (eller 1 termin) och senast efter 1,5 år. Det är när rapporten är godkänd som man blir certifierad enligt Grön Flagg. När en rapport är godkänd skall ny handlingsplan skickas in efter max 6 månader för att skolan/förskolan fortfarande skall vara aktiv som Grön Flaggenhet.

Övriga åtgärder

- Gymnasiet, grundskolan och särskolan samt gymnasiesärskolan har arbetat intensivt med de nya styrdokumenterna under 2011. I skolans värdegrund och uppdrag ska miljöperspektivet, som är ett av fyra perspektiv finnas med som ett övergripande

perspektiv i undervisningen. Genom implementeringen kommer troligtvis miljöperspektivet bli mer ämnesintegrerat i undervisningen jämfört med tidigare.

- Vaggeryds kommuns Kreativa Återanvändningscenter startade i oktober 2011. Det är ett projekt som handlar om att samla in rest- och spillprodukter från företag som sedan kan användas inom förskolan och skolan. Genom att tänka att materialet får nytt liv främjas ett miljömedvetet förhållningssätt, samtidigt som man minskar konsumtionen av nya leksaker. Det främjar också kreativiteten genom att man använder material som kan bli något istället för att bara använda färdiga leksaker. Projektet bygger på ett nära samarbete mellan utbildning och näringsliv i kommunen. Vintern 2011 är det cirka 35 företag som centret samarbetar med.

Alla som hämtar material är dessutom ombedda att återkoppla med text/bild/film hur de använder materialet, för att möjliggöra att alla goda idéer sprids vidare. De som har svårt att komma i gång kan höra av sig till projektledarna som gärna kommer ut i verksamheterna och hjälper till.

För att driva projekt har kommunen fått EU-medel från LEADER Västra Småland. Projektet pågår till sista maj 2013 och sedan är tanken att centret ska leva kvar ”på egna ben”.

- World Conference på Fenix hösten 2012 blev ett unikt tillfälle i skolans och kommunens historia, där det samlades gäster från tre världsdelar. Inledningsseminariet för eleverna hade rubriken "Youth Climate Action". Föreläsarna, som kom från "Wake-Up Call", berättade om internationella engagemang, som attraherar en ny bred publik. Det handlar bl a om framgångssagor skapade av unga människor från hela världen, som tar sig an våra globala utmaningar.

Medverkande vänskolor kom från olika håll.

- Frankrike: Health in the world, in France, the health of young. Medverkan från vänskolan Chrestien de Troyes i Frankrike.
- Japan: The environmental problem in current Japan – through experienced the great earth quake. Riko Takata och Yu Murakami f d elever vid vår vänskola Fukiai Hig School i Kobe medverkade.
- Kenya: Quality environment – quality life. Ett seminarium om miljöfrågor utifrån ett afrikanskt perspektiv. Medverkan från vänskolan Finken Education Centre i Nairobi.

- Som ett led i arbetet med att arbeta fram kommunens energi- och klimatstrategi under 2011 har barn- och utbildningsförvaltningen ställt samman ett dokument som heter ”Kommunens energi- och klimatstrategi – utifrån ett BUN-perspektiv – en sammanställning av pedagogiska tips m m”. Dokumentet syftar till att inspirera och ska ses som en idébank för hur man kan gå vidare med lärande för hållbar utveckling.

17.2 Kommunstyrelsen

Övriga åtgärder

Under 2011 har den utåtriktade miljöinformationsverksamheten ökat.

- I juni anordnades en kväll med elbilsprovkörning för allmänheten. Gröna Bilister besökte ett 40-tal kommuner på sin elbilsresa mellan Ystad och Haparanda, bland annat Vaggeryds kommun.

- Kommunen deltog med infotält på Skillingaryds höstmarknad. Temat var bl a miljö och Energicentrum A6 deltog med information om belysning och lampor. Åtgärdsförslag samlades in från besökarna, dels vilka miljöåtgärder man som privatperson kan genomföra, dels vad man anser att kommunen ska åtgärda.
- Under miljövänliga veckan, som alltid äger rum vecka 40, genomfördes ett samarrangemang med Naturskyddsföreningen på temat Handla miljösmart. Föreläste gjorde Eva Eiderström från Naturskyddsföreningen.
- Miljöseminarium med meteorolog Pär Holmgren genomfördes i oktober månad. Det var en mycket uppskattad kväll med en skicklig och intressant föredragshållare. 125 personer deltog.

En satsning som startar 2012 är en tidning om miljö, energi och klimat som vänder sig till hushållen i länet. Tidningen ges ut av länsstyreslen, kommunerna, landstinget och regionförbundet tillsammans.

Återanvändnings- och kretsloppsarbetet har fått ett tillskott under 2011 då Frejas bod startade. Arbetsmarknadsenheten och Röda Korsets Kupan samlar tillsammans in inlämnade saker på återvinningscentralen. De föremål som inte går direkt till Kupan tas om hand och rustas upp av AME och finns sedan till försäljning i Frejas bod på Nådistigen i Vaggeryd. Frejas bod är ett så kallat socialt företag och ingår i EU-projektet Oden företagspark. Projekt ska hjälpa till att skapa nya sociala företag, finna nya entreprenörer och ge deltagarna självkänsla.

17.3 Kultur- och fritidsförvaltningen

Mål/åtgärder i miljöprogrammet

1703. Kultur-och fritidsnämnden har uppdraget att bevaka möjligheterna för handikappade att kunna ha friluftsliv som fritidssysselsättning.

Möjligheten för människor med olika funktionshinder att bedriva fritidssysselsättning i inomhuslokaler är relativt god. Under 2011 har nämnden lämnat bidrag till Vaggeryds Bågskyttar för att förbättra tillgängligheten till de nya lokalerna. Det är sämre med verksamheter som är knutna till friluftslivet. Vid Hjortsjöbadet finns en handikappbrygga som skall göra det enklare att ta sig i vattnet. Övriga verksamheter och anläggningar med inriktning på friluftsliv och utomhusmiljöer står föreningslivet för. Kultur- och fritidsnämndens bedömning är att möjligheten för funktionshindrade att utnyttja dessa anläggningar är begränsade.

17.4 Miljö- och byggnämnden

Övriga åtgärder

Förvaltningen har bidragit med artiklar i kommundidningen om biltvätt på gatan, alkylatbensin, radon, eldning, energisnåla lampor m m.

Kommunen deltog med infotält på Skillingaryds höstmarknad. Bl a samlades åtgärdsförslag in från besökarna, dels vilka miljöåtgärder man som privatperson kan genomföra, dels vad man anser att kommunen ska åtgärda. Priser lottades ut till dem som lämnade in förslag.

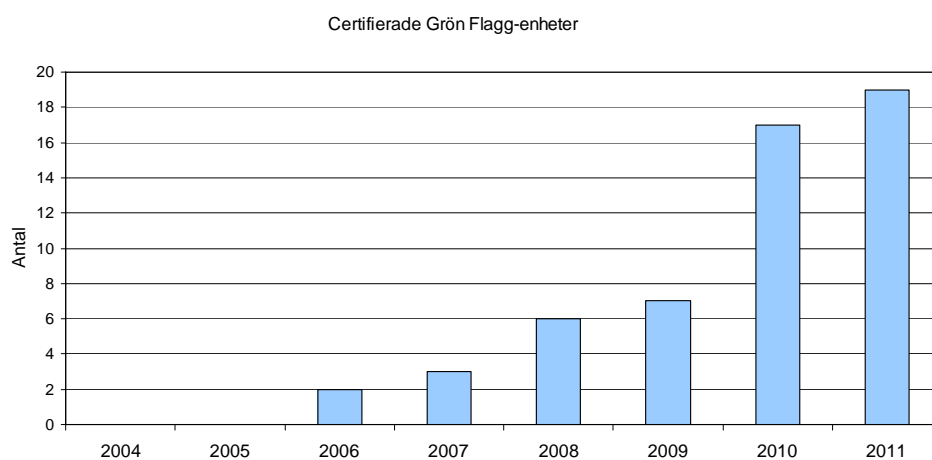
17.5 Tekniska utskottet

Övriga åtgärder

Under 2011 sjösattes "Kreativt återanvändningscenter" inom barn- och utbildningsförvaltningens verksamhet. Återvinningscentralen i Vaggeryd bidrar genom att besökarna får skänka sådant material som kan komma till användning i centrat.

17.6 Miljönyckeltal

Certifierade Grön Flagg-enheter i kommunen

Figur. Certifierade Grön Flagg-enheter i Vaggeryds kommun. Totalt 19 st är certifierade varav 17 st är kommunala enheter. Källa: Håll Sverige Rent

17.7 Sammanfattning

- Vid jämförelse med kommuner i länet så ligger Vaggeryds kommun på en andra plats med 19 Grön Flagg-enheter varav 17 st är kommunala. Jönköping ligger på första plats med 28 certifierade enheter. (I siffrorna ingår familjedaghem och fristående verksamheter.) Kommunen är ett föredöme när det gäller Grön Flagg. Att sprida goda exempel mellan enheterna, pedagogik, stolthet över arbetet och mer kompetensutveckling om lärande för hållbar utveckling kan ge ytterligare energi till förändringsarbetet.
- Vaggeryds kommuns Kreativa Återanvändningscenter startade i oktober 2011. Det är ett projekt som handlar om att samla in rest- och spillprodukter från företag som sedan kan användas inom förskolan och skolan. Genom att tänka att materialet får nytt liv främjas ett miljömedvetet förhållningssätt, samtidigt som man minskar konsumtionen av nya leksaker.
- Den externa informationen om miljöfrågor har ökat under året. Det har varit elbilsdemonstration, 2 miljöseminarier och miljötema på Skillingaryds höstmarknad. I kommundidningen Vaggeryds kommun informerar har funnits information om biltvätt på gatan, alkylatbensin, radon, eldning, energisnåla lampor m m.